LAISVĖ--LIBERTY
Vienintėlis lietuvių kalboje dienraštis Rytinėse valstijose
Metam prenumerata:
Jungtinėse Valstijose $8.00
Dalis Queens apskrityje (N. Y.) .. 9.00
Kanadoje 9.00
Kitur užsienyje 10.00
Pavienio egzempl. kaina 5 centai

LAISVĖ
THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ--LIBERTY
The Only Lithuanian Daily in the Eastern States
110-12 Atlantic Avenue
Richmond Hill 19, N. Y.
Telephone VIrginia 9-1827—1828
PRICE 5c A COPY

No. 86 **** Richmond Hill 19, N. Y., šeštad., Geg. (May) 2, 1953 **** Metai 43-tieji, Dienraščio 35-tieji.

KRISLAI

Atsimenu!
"Protiniam gydymui."
Skelbimai.
Arkliai.
Golfininkas Eisenhoweris.
Rašo R. MIZARA

Šie žodžiai rašomi Gegužės Pirmosios išvakarėse.

Mintimis perbėgau išgyventas Gegužės Pirmosios šventes Amerikoje ir priėjau išvados, kad pati įspūdingiausia man Gegužės Pirmoji buvo 1914 ar 1915-tais, tikrai neatmenu.

Tuomet South Bostono lietuviai socialistai buvo suruošę eiseną miesto gatvėmis.

Susirinko šimtai lietuvių darbininkų ir pasileido link miesto širdies, link Bostono Common parko.

Didžiulis orkestras nuolat iškilmingai kartojo "Marseliete." Maršuotojai pilni ūpo.

Susirinkome parkan, apstojome platformą, iš kurios F. J. Bagočius pasakė ugningą kalbą.

Tai buvo laikai!...

★ ★ ★

Grįžta vienas po kito mūsų kariai iš Korėjos karo belaisvių stovyklos.

Grįžta sergantieji arba sužeistieji.

Bet štai, Pentagonas suranda, kad tūli grįžtantieji galvoja ne taip, kaip generolai nori. Jie, girdi, nelaisvėje būdami, užsikrėtė komunistinėmis idėjomis. Jie, mat, pasisakė už tai, kad juo greičiau būtų baigtas ten karas.

Dėl to tos rūšies vyrai siunčiami į Valley Forge, Pa., ligoninę "protiniam gydymui."

★ ★ ★

Praėjusiais metais Amerikos komercinė spauda už skelbimus savo puslapiuose gavo $2,300,000,000 pajamų.

Tegu skaitytojas pagalvoja: kokia tai suma!

Ar reikia stebėtis dėl to, kad komercinė spauda visuomet gina turčių reikalus, — tų, kurie joje skelbiasi?

Darbininkiška spauda riebių reklamų-skelbimų negauna, todėl ji laisvai gali savo skiltyse pasakyti tiesą.

★ ★ ★

Ar jūs žinote, kad mūsų šalyje arklių lenktynės sporte užima pirmą vietą?

Praėjusiais metais Jungtinėse Valstijose ir Kanadoje net virš 45,000,000 žmonių buvo pamatyti arklių lenktynių. Kiekvienas jų pirko įžangos bilietą!

Tuo pačiu kartu, tautinis Amerikos sportas, baseball, praėjusiais metais sutraukė į stadiumus apie pora milijonų žmonių mažiau, kaip 1951 metais, — tik apie 14,500,000.

"Betina" žmonės visur, bet ypatingai daug jų "betina" "ant arklių."

"Betina" arklių lenktynių stadiumuose, "betina" ir per "bukius."

Kiekvienas "betintojas" nori greit pralobti, bet daugumą jų paaukoja arkliukams paskutinį savo centą.

Taigi: automobilius pašalino arklį iš miestų gatvių, bet arklys tebeviešpatauja lenktynių lauke.

★ ★ ★

Prezidentas Trumanas buvo aistringas maudymosi šalininkas, o prezidentas Eisenhoweris dar aistringesnis golfo žaidėjas.

AMERIKONAI GRASINA PALEIST "NENORINČIUS GRĮŽTI" BELAISVIUS

Niekina Korėjos liaudininkų siūlymus kaip "balamūtijimą"

Panmundžom, Korėja. — Amerikos generolas William K. Harrison grasino pats paleisti Pietinėn Korėjon pas tautininkus 32 tūkstančius šiaurinių korėjiečių belaisvių, jeigu Šiaurinės Korėjos liaudininkai dar "balamutys," jeigu jie vis nesutiks su amerikiniais pasiūlymais.

Harrisonas sakė, tie 32,000 belaisvių "atsisako namo grįžti," nori Pietinėje Korėjoje pasilikti.

Šiaurinė Korėja reikalauja perkraustyt juos į vieną iš neutralių šalių ir laikyt ten, iki jie apsimąstys, ar grįžti ar ne; o kurie dar nesutiktų grįžti, tai tų likimą pavesti politinei valstybių konferencijai nuspręsti.

Gen. Harrisonas reikalavo laikyti pačioje Korėjoje visus nenorinčius grįžti belaisvius, o jų globėju paskirti vieną neutralį kraštą, bet globėjas turi būti ne iš Azijos.

Harrisonas teigė, kad Šiaurinės Korėjos liaudininkai pradžioj karo paleidę 53,000 Pietinės Korėjos tautininkų kareivių, kai tik jie buvo paimti nelaisvėn, pačiame karo fronte. O paskui, anot Harrisono, daugelis tų belaisvių buvo įtraukta į Šiaurinės Korėjos liaudies armiją.

Taigi amerikonai, panaudodami tą pavyzdį, galėtų paleist Pietinėn Korėjon ir 32,000 šiaurinių korėjiečių belaisvių, kurie atsisako namo grįžti, kaip išvedžiojo gen. Harrisonas.

Amerikonai reikalauja sugrąžint daugiau nesveikų belaisvių

Panmundžom, Korėja, geg. 1. — Amerikonai paliaubinėse derybose su Šiaurinės Korėjos liaudininkais tvirtino, kad liaudininkai tebelaiko nelaisvėje 375 sužeistus bei sergančius amerikinius kareivius ir jų talkininkus. Reikalavo tuojau sugrąžint juos "Jungtinėms Tautoms," į Pietinę Korėją.

Šiaurinės Korėjos atstovai sakė, jog sugrąžino jau visus, kuriuos tik buvo galima. O nedaugelis likusiųjų taip silpni, kad jie gal mirtų, jei būtų gabenami sugrąžinimui.

Pradėsiąs veikti vakarų Europos plieno-anglies trustas prieš Sovietus

Luksemburg. — Šešių vakarinės Europos šalių atstovai bal. 30 d. susitarė, jog plieno - geležies ir anglies pramonėse vykdys Šumano planą, kad galėtų pralenkti Sovietų Sąjungos gamybą ir geriau pasiruošti karui.

Buvusio Francijos užsienio reikalų ministro Šumano planas yra toks:

Francija, vakarų Vokietija, Belgija, Holandija, Italija ir Luksemburgas panaikins senuosius muitus už anglies ir plieno dirbinių įgabenimą iš vienos šalies į kitą; lygiomis kainomis pardavinės tokius naminius savo produktus, kaip ir įgabentus iš kitų susitarusių kraštų; lygias kainas ims už tų produktų vežiojimą geležinkeliais ir kt.

Bet Francija ir vakarų Vokietija jau planuoja numušti taksus savo angliai ir plieno - geležies dirbiniams, kurie bus vežami parduot į kitus Šumano plano kraštus. Taigi jau prasideda ardymas vadinamos jų lygybės tarptautinėje prekyboje.

Fabriko sprogimas užmušė 1 darbininką, sužeidė 30

Peabody, Mass.—Susprogo cheminis American Plymer korporacijos fabrikas, užmušant vieną darbininką ir sužeidžiant 30.

Sprogimas padarė pusę milijono dolerių nuostolių; suardė ne tik Plymer fabriką, bet pažeidė ir kitus aplinkinius pastatus; sutriuškino šimtus langų.

Eisenhoweris lengvai "pralaužia 100," vadinasi, jis yra vidutinis golfininkas.

Žinau nemaža mūsų LDS jaunų golfininkų, kurie prezidentą golfo sporte lengvai supliektų.

★ ★ ★

Pasimatysime rytoj Liberty Auditorijoje, kur bus gražiu spektakliu paminėta 80 metų sukaktis nuo Miko Petrausko gimimo.

Kartu pamatysime juokingą, smagią operetę **"Adomą ir Ievą"!**

Nairobi, Kenya. — Anglai jau ir iš lėktuvų bombardavo Kenyjos negrus, kuriuos vadina Mau Mau "teroristais."

Vietnamo ir Laos liaudininkai riečia apsupimo lanką aplink francūzus Luang Prabange

Hanoi, Indo-Kin. — Vietnamo ir Laos provincijos liaudininkai vis artėja prie Luang Prabango, tos provincijos sostinės. Užėmė francūzų pozicijas už 12 iki 20 mylių nuo to miesto, darydami apsupimo lanką aplink ji.

Penktadienį liaudininkai paėmė Muong Sungą, 25 mylios nuo L. Prabango. Francūzai pabėgo.

Pereitą mėnesį Vietnamo liaudininkai su Laos partizanais atėmė iš francūzų 10 miestų bei tvirtovių.

Dabar susibūrė apie 10,000 francūzų į L. Prabangą, kurį ketina žūt-būtiniai ginti. Suvarė visus vietinius gyventojus, vyrus, moteris ir net vaikus į karinius darbus — kasti apkasus, tverti spygliuotų vielų tvoras, daryti pylimus ir kt.

Net tautiniai Laos valdininkai remią liaudininkus

Vietiniai tautiniai valdininkai taip pat pritaria liaudininkams prieš francūzus, kaip teigia United Press, amerikinė žinių agentūra.

Tautinė Kambodijos vyriausybė jau atvirai pareikalavo nepriklausomybės nuo Francijos.

(Kambodija yra viena iš trijų Indo-Kinijos provincijų. Dvi kitos — tai Vietnamas ir Laos. Jos turi šiokią tokią vietinę savivaldą, bet francūzai sudaro vyriausią valdžią.)

Francūzai lėktuvais gabena morokiečius ir Užsieniečių Legiono karius kaip savo pastiprinimus L. Prabangui ginti.

Francūzai tuo tarpu praneša, kad atemė iš liaudininkų kaimą Fatdiem pačiame Vietname.

PRAVDA SAUKIA DARYTI ŠALTOJO KARO PALIAUBAS

Maskva.— Pravda, Sovietų komunistų laikraštis, ragina padaryti ir "šaltojo karo" paliaubas. Ilja Erenburg rašo:

"Šaltasis karas" su ginklavimosi varžybomis veda visas tautas į bankrūtą, gąsdinimais sirgdina visus žmones, vargina juos pagyrais apie naujus karinius išradimus; melais darko žmonių protus, erzina skelbiamais kryžiškais karais prieš 'bedievišką komunizmą'" ir tt.

Pravda pabrėžia, jog Sovietų Sąjunga pasiryžus daryti taiką ir ramiai bendradarbiauti su visomis šalimis. Sako, jei tikimasi padaryti paliaubas karštajame Korėjos kare, tai kodėl negalima būtų padaryti šaltojo karo paliaubas?

Anglų lordas vadina niekšišku generolo Clarko siūlomą kyšį už MIG lėktuvo pavogimą

London. — Darbietis lordas Chorley, kalbėdamas aukštajame Anglijos seimo rūme, pareiškė:

Generolas Mark Clark, vyriausias Amerikos komandierius Tolimiesiems Rytams, padarė "niekšiškiausią pasiūlymą." Jisai siūlė šimtą tūkstančių dolerių tokiam šiaurinės Korėjos liaudininkų lakūnui, kuris išduos savo tėvynę, pavogs jos rakietinį lėktuvą MIGą ir pristatys jį sveiką amerikonams. Tai yra pirkimas išdaviko ir vagies.

"Tai yra vienas iš baisiausių dalykų visoje karų istorijoje," sakė lordas Chorley.

Darbo partijos atstovai Anglijos seime taip pat smerkė generolo Clarko pasiūlymą, vadindami jį nedoru. Jie užklausė premjerą Winstoną Churchillą, ar su Anglijos žinia Clarkas davė tą pasiūlymą.

Churchillas, teisindamas Clarką, atsakė, kad "geriau papirkti, negu užmušti, ir geriau būti papirktam, negu užmuštam."

Rytiniai vokiečiai pajuokia Clarko kyšį

Berlin. — Rytinės Demokratinės Vokiečių Respublikos laikraščiai pašiepia amerikonus, kad jie siūlo $100,000 už pavogimą Šiaurinės Korėjos lėktuvo MIGo, norėdami sužinot jo smarkumo sekretus. Laikraščiai klausia: Kur gi tie vadinami puikiausi amerikiniai išradėjai - technikai, kad nepajėgia pastatyt tokio gero lėktuvo, kaip rusiškas MIGas?

Korėja. — Lietus beveik sustabdė karo veiksmus.

EISENHOWERIS SAKO, ATOMINIAI GINKLAI "SUTAUPYSIĄ LĖŠAS"

Žada mažint valdžios išlaidas, bet atidėlioja taksų numušimą

Washington. — Prez. Eisenhoweris pasišaukė vadovaujančius republikonus senatorius ir kongresmanus ir sakė, jog tikisi 8 bilijonais, 400 milijonų dolerių sumažint valdžios išlaidas per 12 mėnesių nuo šių metų liepos 1 d. Bet tvirtino, kad vis dar negalima bus numušti taksų, nes valdžia turės išleisti apie 1,500 milijonų dolerių daugiau, negu suplauks jai taksų. Dabar gi jau pradeda mažėti pajamos valdžiai iš taksų, kaip pastebėjo prezidentas.

Prezidentas lėmė, kad ginklavimosi išlaidos gal sumažės 5 bilijonais dolerių per metus; tai todėl, kad **Amerika daugiau bus ginkluojama atominiais pabūklais ir naujoviniais bombonešiais,** o mažiau pinigų išleis paprastiems ginklams.

Kitas sutaupymas būsiąs, kad valdžia skirs tiktai 5 bilijonus, 800 milijonų dolerių svetimiems kraštams ginkluoti prieš Sovietų Sąjungą. Buvusioji gi Trumano valdžia tam skyrė 7 bilijonus, 600 milijonų dolerių per metus.

Be to, planuojama nukirsti 1 bilijoną, 250 milijonų dolerių lėšų civiliniams reikalams— apšvietai, vieškeliams, sveikatai, gyvennamių statymui ir kt.

Buvusioji Trumano valdžia apskaičiavo, jog per tuos 12 mėnesių reikės išleisti 78 bilijonus, 600 milijonų dolerių. Prez. Eisenhoweris teigia, kad gal užteks 70 bilijonų, 200 milijonų dolerių.

Bet prezidentas taip neaiškiai kalbėjo apie išlaidų mažinimus, kad nesuprato jo klausovai. Senatorius Taftas sakė, Eisenhoweris neparodė, kiek galėtų numušti lėšas įvairiems valdžios reikalams. Kitas republikonas senatorius, Dewey Short, pareiškė, jog prezidentas iš tikrųjų tikisi sumažint valdžios išlaidas 4 bilijonais, 200 milijonų dolerių, tai yra, tik pusiau tiek, kiek planuoja.

Ryan giria kriminalistus kaip savo įrankius kovai prieš komunistus unijoj

Washington. — Prekybinis Senato komitetas užklausė Joe Ryaną, amžinąjį federacinės Laivakrovių Unijos prezidentą, kodėl jis palaiko delegatais ir organizatoriais kriminalistus - gengsterius, nors Darbo Federacija įsakė juos pašalinti? Kodėl jis skiria buvusius kalėjime piktadarius kaip darbų boselius prieplaukose?

Ryanas atsakė:

"Kai kurie iš tų žmonių buvo naudingi kovai prieš neteisėtus streikus, kaip kad 1951 metais. Jie yra kieti vyrai, o kietų ir reikia kautynėse prieš komunistus, kurie skverbiasi į uniją, vpač streiko metu."

Senato komitetas toliau klausinėjo: Kaip Ryan pasiglemžė unijos narių sumokėtas duokles? Kur dėjo $11,300, kuriuos buvo surinkęs kovai prieš komunizmą?

Ryanas nedavė atsakymų į tuos klausimus.

Tyrinėjančioji New Yorko valstijos komisija pernai surado, kad Ryanas nusuko ne tik prieškomunistinį fondą, bet ir apie 100 tūkstančių dolerių unijinių duoklių.

Anglų Caribbean salos dedasi į sąjungą

London. — Susirinkę atstovai iš Anglijos valdomų salų Caribbean Jūroje nutarė susidėt į valstybinę sąjungą (federaciją) ir palaipsniui išvien siekt savivaldybės anglų imperijos ribose.

Tos salos yra Jamaica, Trinidad, Tobago, Barbados, Leeward ir Windward.

ORAS. — šilta; būsią lietaus, gal ir perkūnijos.

Viesulas užmušė 15 žmonių, sužeidė 300

Atlanta, Georgia. — Viesulas, šėlęs 100 mylių smarkumu per valandą, užmušė bent 15 žmonių šioje valstijoje, o daugiausia Warner-Robins mieste, kur yra didelė karinė lėktuvų stovykla. Sužeidė 300 asmenų; visai sugriovė kelis apartmentinius namus.

Viesuliškos audros taip pat pleškėjo per vidurvakarines valstijas. Aplamdė daug lėktuvų St. Louis miestinėje stotyje, išrovė šimtus medžių, apardė daug namų. Kartu ir snigo tyžtančiu sniegu.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisvė, Inc.
Established April 5, 1911
Every day except Sundays, Mondays and Holidays
110-12 ATLANTIC AVENUE, RICHMOND HILL 19, N. Y.
TEL. VIRGINIA 9-1827—1828

President, JOHN GRYBAS; Secr.-Treasurer, WILLIAM CHAPELS
Editor, ROY MIZARA

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year	$8.00	Canada and Brazil, per year	$9.00
United States, per 6 months	$4.50	Canada and Brazil, 6 months	$5.00
Queens Co.	$9.00 per year	Foreign countries, per year	$10.00
Queens Co.	$5.00 per six mos.	Foreign countries, 6 months	$5.50

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y. under the Act of March 3, 1879.

FRANCŪZIJOS MIESTAVI RINKIMAI

PRAĖJUSĮ SEKMADIENĮ Francūzijoje, kaip žinia, įvyko municipaliniai (miestavi) rinkimai,—miestų tarybų rinkimai.

Jie dar nepasibaigė pilnai,—baigsis gegužės 3 dieną. Tie kandidatai, kurie negavo daugumos balsų savo distriktuose, bus perbalsuoti rytoj.

Bet jau tai, kas yra žinoma, kas įvyko praėjusį sekmadienį, duoda įdomių davinių.

Rinkimuose dalyvavo, tarp kitų partijų, ir Francūzijos komunistų partija, — partija, prieš kurią Francūzijos buržuazija ir amerikinis Wall strytas ryžtingai kovojo ir tebekovoja.

Rinkimuose dalyvavo ir gen. de Gaulle partija.

Ką gi praėjusio sekmadienio rinkimų pasekmės rodo?

Komunistai laimėjo.

Degaullistai pralaimėjo.

Kairieji laimėjo, dešinieji susmuko.

Palyginti su 1951 metų rinkimais, Paryžiuje, komunistų balsai paaugo apie dviem procentais. Šiemet rinkimuose jie Paryžiuje gavo arti 28 procentus visų paduotų balsų. Paryžiuje ir Marseilėje miestų tarybose komunistai turi daugiau atstovų negu kuri kita partija. Paryžiuje praėjusioje miesto taryboje komunistai turėjo 25 atstovus, o dabartinėje — 28.

Tai parodo, jog toji partija savo įtaka žmonėse ne puola žemyn, o kyla. Tai parodo, kad, nežiūrint toje partijoje įvykusių kai kurių vidujinių "kivirčų" (pašalinimas iš partijos Marty ir kt.), toji partija vis yra didžiulė, galinga, stambiausia ir įtakingiausia iš visų Francūzijos politinių partijų.

O kiek buvo Francūzijos buržuazijai duota milijonų amerikinių dolerių, kad ji ryžtingiau kovotų komunistus?!

Jeigu, dėl eilės įvairių kliūčių, Francūzijos komunistų partija narių skaičiumi ir sumažėjo, tai, šie rinkimai sako, savo įtaka liaudyje ji ne tik nesumažėjo, bet paaugo.

O paaugo vyriausiai dėl to, kad partija kovoja už taiką, už baigimą karo Korėjoje, už francūzų kariuomenės ištraukimą iš Indo-Kinijos, prieš peklišką ginklavimąsi.

New York Timeso korespondentas Paryžiuje Mr. Warren sako:

"Komunistų laimėjimai buvo įrodymu, kad per penkerius metus Jungtinių Valstijų teikta pagalba Francūzijai ir visos talkininkų informacinės pastangos Europoje nepaėgė padaryti įspūdžio į sąlydžią arti 5,000,000 balsuotojų masę, kuri remia komunistus."

Tuo pačiu kartu pas fašistinius degaullistus šis nepasisekimas rinkimuose sudarė savotišką chaosą. Spėjama, kad degaullistų partija skils, subyrės į šipulius.

Kitais žodžiais: šitie miestavi rinkimai Francūzijoje dar kartą parodo, jog žmonija nestovi vietoje, bet vis žygiuoja pirmyn.

SEN. LEHMAN APIE MIKARTIZMĄ

BUVĘS NEW YORKO VALSTIJOS gubernatorius, o dabar senatorius, Herbert H. Lehman, praėjusį trečiadienį viename demokratų partijos bankiete sakė kalbą.

Visą svorį jos senatorius Lehman nukreipė prieš McCarthy, prieš senatorių Jenner, prieš kongresmaną Velde,—trejukę, kuri šiandien siautėja nepažabota ir kerta smūgį po smūgio viskam, kas Amerikos žmonėms yra brangu ir šventa.

Lehmanas vadino juos ne tyrinėtojais, o **žmonių inkvizitoriais.** Demokratų partija, jo žodžiais, neprivalanti daryti jokių kompromisu su mikartizmu, puolančiu mūsų šalies mokslo įstaigas, meną, spaudą ir net bažnyčią.

Ieškodami visur "raudonųjų," per kongresinius "tyrinėjimų komitetus," šitie asmenys, sakė senatorius, atlieka didžiai žalingą darbą, kuriam neturėtu pritarti nei vienas demokratų partijos narys, bet prieš kurį privalėtų kovoti.

Senatorius Lehmanas, pačioje savo kalbos pradžioje, pasakė, kad jis nepritaria komunizmui, jis prieš jį nusistatęs. Tačiau, vienas dalykas yra komunizmo neapkęsti, o kitas dalykas yra griauti tai, kas brangu amerikiečiams.

Jis ypačiai smerkė mikartizmą už tai, kad jis jau pradėjo pulti spaudą. Tiesa, jie kol kas nepuola tokių laikraščių, kaip New York Times, kaip Herald-Tribune —jie dar nedrįsta pulti stambiosios spaudos. Bet jie puola mažesniuosius laikraščius, nesutinkančius su valdančiąja partija, kritikuojančius tą ar kitą valdžios bei Kongreso žygį. Tai, sakė senatorius, daromas precedentas, kuriuo pasiremiant, vėliau bus puolama ir kita spauda, kiti laikraščiai. O tai stumia šalį į didžiulį pavojų.

Pilnai sutinkame su sen. Lehmano nusistatymu, su jo kalba. Mes ne kartą sakėme: puolimas ant Daily Workerio, ant tokio laikraščio, kaip National Guardian inkvizavimas jų redaktorių, reiškia puolimą ant visos spaudos laisvės.

Būtų gerai, kad demokratai pasektų sen. Lehmano žodžius ir stotų kovon prieš pražutingąjį mikartizmą. Visuomenė tame darbe bus su jais.

Prašau, kalba dvasininkas

Boston, Mass. — Balandžio 23 d. čionai buvo suruošta "Patriotizmo Diena." Jos tikslas buvo paminėti 1775 metų balandžio 19 dieną, kuomet Paul Revere užsisėdo ant greito žirgo ir pasileido pranešinėti Massachusetts kolonijos farmeriams, jog ginkluoti britai pradėjo prieš juos karą ir jog reikia su ginklu rankoje visiems gintis. Tai buvo pradžia didžiosios amerikinės revoliucijos.

Daug visokių kalbų buvo pasakyta. Daugelis jų buvo piktos ir šovinistinės. Daugelis jų paneigė viską, už ką Amerikos žmonės 1775 metais kovojo ir mirė.

Bet atsirado vienas dvasininkas, kuris nepabugo ištarti žodžius tiesos. Juomi buvo Rev. Gardiner M. Day iš Cambridge, Mass.

Rev. Day ragino žmones nesibijoti kalbėti tiesą ir skleisti "Paul Revere dvasią prieš tvirtus persekiojimo ir reakcijos vėjus." Jis pasmerkė kongresines "tyrinėjimo" komisijas, kurios terorizuoja Amerikos žmones. Jis pasakė: "Jeigu tos kongresinės komisijos laikysis dabartinių metodų, tai vieną gražų rytą mes pabusime ir atrasime, kad mūsų valdžia yra priėmus kaip tik tokius totalitaristų metodus, kokius mes, kaip krikščionys ir amerikiečiai, atmetame."

Dar daugiau. Rev. Day pasakė: "Smarkiais žingsniais mes einame prie to, kad niekas nebegalės tikrai amerikoniškai demokratiškai išreikšiti savo mintis, pasiremiant Teisių Biliumi, jog nebūtų apšauktas komunistu arba komunistų pastumdėliu."

Jis pasmerkė tuos, kurie pasakoja, jog už išgelbėjimą Rosenbergų gyvybės kalba tiktai komunistai arba jų pasekėjai. Jis pats jau seniai parašęs laišką prezidentui Trumanui ir reikalavęs Rosenbergų mirties bausmę pakeisti kalėjimu.

"Komunistų medžiojimas pasidarė taip populiarus," pasakė Rev. Day, "jog jis pavirsta raketu..."

Savo labai rimtas pastabas dvasininkas Day pabaigė tokiais žodžiais:

"Dabar laikas atsistoti ant abiejų kojų ir pasisakyti už laisvę, jeigu mes norime naudotis toliau tomis laisvėmis, kurias mes visuomet gerbėme kaipo mūsų demokratijos pagrindą. Jeigu šitos laisvės bus nuslopintos, tai mes gal neturėsime komunizmo, bet pabudę atrasime save minties kontrolės totalitarinės valstybės vergais, nesvarbu, kokiu vardu toji valstybė vadintųsi."

Prie to einama. Prie to veda reakcija ir ragangaudizmas. Gerai, kad kunigas Day pakelia savo protesto balsą. Gerai būtų, kad visi savo sąžinės neišsižadėję dvasininkai tą kunigo Day balsą paremtų.

S.

PREZ. EISENHOWER RAGINA TAISYT ATEIVYBĖS ĮSTATYMĄ

Washington. — Prezidentas Eisenhoweris ragino kongresinius komitetus pernagrinėti McCarrano - Walterio ateivybės įstatymą ir taisyti kai kuriuos jo punktus. Tarp taisytinų punktų yra tokie, kurie:

Priima Amerikon naciusfašistus; atima sveturgimiams amerikinę pilietybę, jeigu jie išbūna užsienyj tam tikrą laiką; skiria deportavimui ateivius, kadaise "neištikimus" Amerikai, bet jau seniai pasitaisiusius ir virtusius "pavyzdingais Amerikos piliečiais" ir tt.

GAUSINGA AMERIKOS PARAMA IZRAELIUI

Neew York. — Amerikos žydai per 5 paskutinius metus suteikė Izraeliui 416 milijonų dolerių paramos.

Be to, Jungtinės Valstijos davė Izraeliui 273 milijonus dolerių. Tuo pačiu laiku amerikiečiai išpirko Izraelio valstybės bonų už 311 milijonų dolerių.

Taigi Izraelis gavo viso tūkstantį milijonų dolerių paspirties iš Amerikos.

Bonn, Vokietija. — Vakarų Vokietijos valdžia prašė anglus - amerikonus ir jai leisti atomų jėgą gaminti.

Matthe Straus (kairėje) jo žmona Elzbieta ir jų sūnus, čikagiečiai, miesto lavoninėje. Jie atėjo atpažinti savo dukrėlės Rozina, 17 metų mergaitės, kuri žuvo neseniai įvykusioje Haber korporacijos fabrike eksplozijoje. Toje baisioje nelaimėje žuvo virš 30 darbininkų ir darbininkių.

Joseph P. Ryan, International Longshoremen's Unijos amžinasis prezidentas, įeina į policijos stotį nufotografavimui ir pirštų nuotraukų nuėmimui. Jam iškelta 30 punktų kaltinimų, kad jis pasisavino unijos fondus. Ir už tuos visokius susiglemžtus svetimus pinigus nemokėjo net taksų. Kai darbininkai tuos kaltinimus Ryanui iškeldavo, jie būdavo apšaukiami komunistais ir būdavo persekiojami.

Keno tas raketas?

Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga, grynojo kraujo smetoninininkų padaras, nutarė suvažiuoti į Washingtoną ir paminėti karaliaus Mindaugo 700 metų vainikavimo sukaktį. Jie tai padarysią dideliu dalyku ir iškelsią į padanges visą Lietuvos "išlaisvinimo" reikalą. Tame jų sąskridyje dalyvausią aukščiausi šios šalies pareigūnai.

Smetoninininkai jaučiasi suradę puikiausią progą apgauti daugeli Amerikos lietuvių ir įtraukti į savo sąjudį. Jie taip pat tikisi iš to raketo pasidaryti savo bizniui nemažai ir medžiaginės naudos.

Betgi smetoninininkai yra dalimi Amerikos Lietuvių Tarybos, Grigaičio - Šimučio - Vaidylos labai pelningo raketo.. Kodėl tad Taryba nesusirūpino Mindaugo karūnacijos raketą panaudoti savo biznio pakėlimui?

Sunku į tą klausimą atsakyti. Atrodo, kad čia bus pražiopsojimo dalykas. Olis ir Lapinskas pasirodė šiame atsitikime gudresniais ir apsukresniais.

Grigaičio Naujienos tiktai norinčios persergėti visuomenę, kad smetoninininkų žygis į Washingtoną neturįs oficialaus Amerikos Lietuvių Tarybos palaiminimo. Kadangi smetoninininkai savo sąjungą irgi dažnai paduoda tiktai trimis raidėmis "ALT," tai daugelis Naujienų skaitytojų gali suprasti, jog čia yra pačios Amerikos Lietuvių Tarybos sugalvotas žygis.

Šimutis per Draugą irgi mums primena, kad "karaliaus Mindaugo krikšto sukaktis buvo minima 1951 metais." "Tuo pačiu kartu," girdi, "buvo minima ir jo vainikavimo ir taip pat Lietuvos valstybės įkūrimo 700 metų sukaktis. Tad, ar bereikėtų kartoti?"

Tačiau klerikalai griežtai tos visos minties nesiunčia į gurbą. Tik sako: "jei toks pakartojimas būtų reikalingas, kodėl nepavesti jį vykdyti JAV Lietuvių Bendruomenei? Juk tai jos sritis."

Mes nesistebėsime, jeigu išgirsime, kad menševikai, klerikalai ir smetoninininkai tariasi dėl padarymo to "žygio į Washingtoną" bendro fronto raketu. Kodėl ne? Juk reikia naujų kelių ir būdų pakėlimui Amerikos Lietuvių Tarybos smarkiai smunkančio kromo. Nebūtų išmintinga tokį raketą palikti išimtinoje Olio ir Lapinsko globoje. Grigaitis ir Šimutis turėtų susiprasti... **Salietis**

Darbininkų Sveikata

J. J. Kaškiaučius, M. D.

LYTINĖMS LIGOMS NAIKINTI

(Pabaiga)

Sifiliu bei triperiu sergantiems gydyt yra geros, greitos moderninės priemonės. Triperį galima išgydyt per dieną su penicilinu. Labai įsisenėjusiam triperiui reikia keleto dienų.

Šviežiai pagautam sifiliui išgydyti irgi pakanka pusantros dienos. Reikia pabūt specialiai ligoninėj, kur tave gydo nuolatai, intensingai, įtemptai. Laiko dirbtiniai pakeltą tavo kūno temperatūrą iki 106 laipsnių, ir nuolatai, tolydžio leidžia tau į kraujagyslę penicilina, ir kas pora valandų įšvirkščia neosalvarsaną ir bismuto druską.

Kur nėra specifiškų ligoninės priemonių, sifilitikams gydytis tenka ilgiau, keletą savaičių. Čia irgi daugiausia vartojamas penicilinas, taipgi salvarsanas, bismuto ir gyvsidabrio preparatai.

Kraujo tyrimai daromi kas trejetas mėnesių, per ištisus vienerius metus, ir vis rezultatai turi būti neigiami, kol tu persitikrini, kad tavo organizme nebėra sifilinio nuodo.

Baisūs sifiliniai sužalojimai, puvimai, paralyžiai, beprotystės — praeities dalykai. Dabar net ir šankerio niekas nelaukia pasirodant: pradeda penicilina tuojau nuo pat apsikrėtimo.

Žmonių išmintis

Visiems žinoma, kad protavimo jėga žymiai skiria žmones nuo kitų gyvūnų. Protaująs asmuo supranta faktus ir iš jų daro išvadas. Jei važiuojama mašina sustoja, vairuotojas nori žinoti, kodėl ji sustoja,—bando surasti priežastį. Jeigu iš banko praneša, kad tavo piniginė sąskaita nesuderinama, daugiau išimta, negu buvo padėta, tuojau darai iš to išvadas, jog vienas dalykas iš trijų turi būti teisingas: pirma, banke įvyko klaida; antra, aš pats padariau klaidą; trečia, bankėčekis buvo kieno suklastuotas.

Kad prieiti prie teisingo išaiškinimo, nusprendei patikrinti savo skaitlines. Tačiau, pirma negu patirsi skaitlines, staiga atsiminei, jog prieš savaitę išrašei čekį ir pamiršai tą sumą įrašyti čekių knygelėn. Tuojau prieini prie išvados, kad tavo paties apsileidimas pagimdė ydą.

Protavime dažnai būna ir klaidingų išvadų. Laisvas mąstymas yra daugiau linkęs tapti klaidų auka, negu atsargus proto vartojimas. Neatsargių mąstytojų klaidingos išvados yra vadinama **sofistrija,** gi atsargių žmonių analistiški protavimai ir jų išvados yra vadinama **logika.**

Tikras protavimas atsako į tokius klausimus, kaip tai, kur? kada? kas? kaip? kodėl? Mes esame dideliame keblume, — kaip iš to ištrūkti? Mums reikalingi pinigai, — kaip juos gauti? Mano draugas šalinasi nuo manęs, — kodėl? Užtenkamai duodant prideramų faktų, atsakymas gali būti surastas.

Įdomus yra žmogaus protavimo iškrypimas iš teisingo kelio, kuris dažnai yra daromas savęs pateisinimui. Ypač vaikai dažnai būna sumanūs pasiūlyme tėvams arba mokytojams neteisingų priežasčių, dėl savo netikusių pasielgimų. Nevisados tas daroma su noru, kad kitus suvilti, bet kad jie patys, kaj kada, nežino tikros priežasties.

Tūli žmonės turi keistą pobūdį, norėdami pasirodyti esant už kitus gudresniais, jie bando ką nors apgauti. Čia prasideda ieškojimas už save durnesnių. Neateina jiems į galvą tai: jeigu randasi žmonių, kuriuos jie gali apgauti, tai, iš tikrųjų, kodėl negali rastis žmonių, kurie lengvai gali apgauti juos pačius? Tie žmonės nepagalvoja, jog visa išnaudojimo sistema yra paremta apgavystė. Kas iš apgavysčių daro jau pragyvenimą, tas stoja ir apgina tokią tvarką, sakydami, kad taip elgtis yra labai teisinga!

Matomai, juos išmokyti nebus galima todėl, kad juos kiti kitaip mokina. Čia jau reikalinga pravest įstatymą, kuris uždraustų jiems kitus apgaudinėti ir išnaudoti. **S. B.**

LITERATŪRA IR MENAS

"Melodija" vyksta į Worcesterį

I.

Mašina laisvai rieda į rytus. Ji pilna. Važiuoja "Melodijos" dainininkės su mokytoja į Worcesterį, kur ant rytojaus įvyks LMS 2-rosios apskrities koncertas.

Diena auksinė. Oras šiltas, malonus. Bet dauguma pakelėse medžių dar nuogutėliai; tik čia ir ten matai medelį su jaunučiais, vos prasiskečiančiais lapeliais.

Artinamės prie Hartfordo. Kyla balsai:

—Sustokim minutei pas Šilkus. Apsidairykime jų nedidelėj farmoj ir pajuskime tikrą pavasarį. Pagaukime krūtinėn oro. Pavasario oro!...

Kai kurios tiesiog sako:

—Negalime pravažiuoti, nesustojus ir nepasakius "hello" tokiems maloniems ir svetingiems draugams, kaip J. ir O. Šilkai!

Man pačiam norėjosi pamatyti ne tik Šilkus, o ir ta baltaliemeni beržėlį, taip vešliai besistiebianti ant kalnelio,—beržėli, kokį kitur sunku būtų besurasti.

Sustojame. Šilkai, kaip visuomet, pasitinka draugiškai. Apžiūrime farmelę, medelius, gėles; pakvėpuojame tikru pavasariškų oru.

Šilkai sako:

—Pervėlai šiemet medžiai sprogsta, nes perdaug lietaus, oras pervėsus. Už savaitės viskas sužaliuos. Tada tai bus!...

Pavaišina svetingi šeimininkai mus kava ir užkandžiais.

Jau saulėleidis.

Padėkoję Šilkams, dar kartą apsidairę, važiuojame tolyn.

Worcesteryj, ką tik sutinki, kiekvieno lūpose:

—Nežinia, kaip čia pavyks rytoj, kaip pasiseks koncertas? Kaip pasirodys mūsų Aido Choras?

Daugiausiai sielojasi M. K. Sukackienė, tiek daug rūpesnio ir darbo idėjusi tam, kad Aido Chorą atgaivinti, kad jo pasirodymas koncerte būtų geras.

—Kad tik rytoju nelytų!—kiekvienas taria.

Worcesteriečiai mus pavaišina, po to "Melodija" repetuoja savo dainas. Kai viskas baigta, einame žemyn, į Klubą, kur pilna žmonių, kur Jono Dirvelio orkestras groja, o svečiai šoka.

Sutinku eilę veikėjų. Kalbamės, tariamės.

Kalbuosi su pačiu muziku Jonu Dirveliu.

—Atsimenat, Jonai, — sakau jam, — kai prieš daugelį metų aš buvau Worcesterio Aido Choro narys, kai jūs tuomet buvote mano profesorius?

—Atsimenu, bet jūs dar vis atrodote jaunas,—komplimentuoja jis mane.

—Jūs man atrodote per tą ilgą laikotarpį nei kiek neatsikeitėte. O tiek daug dirbote!...

Jis atsidūsta.

—Taip, dirbau, bet ne visur mano darbą įvertino. Perdaug savanaudžių.

Pasakoja jis man, kaip buvo su Aušrele, kaip jis vadovavo So. Bostono Gabijai, Miko Petrausko suorganizuotai. Gabija vadovavo per devyneris metus; kaip pats siekėsi muzikoje.

J. Dirvelis niekad nemanė būti solistu dainininku, tačiau, per dvejis metus mokėsi dainuoti Bostone pas vieną geriausių profesorių. Mokėsi tik tam, kad galėtų sėkmingiau kitus mokyti.

Dirvelis — retas vyras, retas choru ir orkestru vadovas. Iš profesijos inžinierius, jis, tačiau, mėgiamiausių laiko praleidimu skaito muzikinį užsiėmimą. Dar pilnas energijos, lankstus, gyvas, linksmas. Jo rankosna atsidūręs smuikas verkia ir juokiasi.

—Nežinau, kaip rytoju išeis,—vėl kalba jis,—Matot, grįžau pas Aido Chorą, pradėjau, taip sakant, iš nieko; pradėjau mokyti prieš šešias savaites. Ką gi galima per tiek laiko pasiekti? Chore yra gerų balsų, tačiau, ir geriausiems reikia susidainuoti, pasiruošti. Mano žmoną užgulė slogos,—ji gali dainuoti. Gydytojas įsakė jai per tris dienas prieš koncertą visai nekalbėti. Ji turi gražų soprano. Rytoju girdėsite.

Trys iš mūsų apsistojame pas svetinguosius Deksnius. Šeimininkė pasakoja apie savo prietikius vaidyboje, kaip ji pradėjo dalyvauti spektakliuose. Prisimena ji laikus, kai worcesteriečiai daug dramų, komedijų statė, kai dar buvo gyvi Maižius, Tumosa ir kiti. Ji pati daug veikė, vaidino. Kiek tuomet čia buvo meninės veiklos! Kiek didelių veikalų pastatyta!...

II.

Sekmadienis niūrus, tamsus. Lija per visą mielą dienelę.

Pradeda suvažiuoti svečiai. Pirmutiniai: S. ir M. Zaviai, iš Bostono, o su jais ir Dr. J. Repšys. Zavienė atvyko tiesiog iš radijo studijos, iš kurios (kaip ir kiekvieną sekmadienį) gabiai transliavo lietuvišką programą. Neužilgo atvyksta bostoniečiai Barčiai, Kazlauskai ir kiti.

Geras būrys norwoodiečių. Kiekvienas jų klausia:

—Kaip ten pas jus sekasi Jonui Grybui Kam jūs jį iš mūs ištraukėte? Gražinkite!...

Kasparas sako:

—Atsiminkite: Jonas buvo mūsų burdingierius,—perduokite jam mūsų visų linkėjimus.

Aš jiems sakau:

—Neužilgo jūs jį matysite; gegužės 16 ir 17 dd. atvažiuos jis čia su dainininkais. Įvyks koncertai geram tikslui.

Matome Žemaičius, Monkienė, J. ir O. Šilkus, iš Hartfordo; iš Brocktono, iš Stoughtono, iš Hudsono ir kitur po keletą. Iš toliau, kaip taisyklė, suvažiuoja pirmiau už vietinius. Aišku, čia nėra vietos visiems išvardinti.

Kaip bematant, salė pilnutėlė žmonių. Pirmininkė Sukackienė atidaro koncertą trumpa kalba.

Programoje dalyvauja: Worcesterio Aido Choras; R. Merkeliūtė ir Al Potsius; Suzanna Kazokytė; vyrų kvartetas: S. Paura, A. Žilaitis, A. Niaura, J. Švedas: Anna Dirvelienė ir Jonas Sabaliauskas; Aldona Wallen; "Melodija" — Elena Brazauskienė, Sylvia Pužauskaitė, Ieva Mizarienė, Suzanna Kazokytė; Marie ir Marilyn Ališauskaitės (deklamatorės). Pianu dainininkams akompanuoja: Dany Šimkus ir Bronė Šalinaitė - Sukackienė. (Beje, Annai Dirvelienei ir Jonui Sabaliauskui dainuojant duetus, prie pianisto prisidėjo ir pats Dirvelis su smuiku.)

Mano, kaip ir daugelio kitų, vyriausią dėmesį atkreipė pats Aido Choras. Jis kol kas nedidelis, teturis tik apie 22 narius. Bet spalvingas. Turi jaunesnio ir senesnio amžiaus žmonių su gerais balsais. Juk, tarp kitų, chore dainuoja ir A. Dirvelienė ir J. Sabaliauskas.

Pirmuoju savo numeriu, pradedant koncertą, Choras, tarp kitų, dainavo "Palankiai" (liaudies daina, muzika sutaisė A .Pocius), "Ant tėvelio dvaro" (S. Šimkaus), "Tamsi naktužėlė" (J. Dirvelio).

Antruoju išstojimu, baigiant programą, Choras sudainavo: J. Bertulio "Pavasarėlį," "S. Šimkaus "Tykus buvo vakarėlis," Sosnausko - Žilevičiaus "Karvelėlį," "Pamylėjau vakar" ir kitas.

Manyje neužmirštamą įspūdį padarė "Karvelėlis."

Trumpai sakant: kiekvieną dainą choras atliko puikiai, meistriškai. Ir nuopelnas už tai, be abejojimo, vyriausiai priklauso mokytojui Dirveliui. Vargiai prie kurio kito mokytojo choras būtų galėjęs per toki trumpą laiką susimokyti taip gerai. Dirvelis — griežtas disciplinos palaikytojas. O kadangi jis ir geras muzikas, patyręs vadovas, tai visa tai per trumputi laiką ir pastatė šį chorą ant tvirtų dainos pagrindų.

(Tąsa 4-tam pusl.)

Rudolfo Baraniko kūrinių paroda

Rudolfas Baranikas Amerikos lietuviams jau yra gerai žinomas. Gimęs Anykščiuose, mokslus ėjęs Kaune, jis, atvykęs Amerikon per eilę metų dirba žurnalistu, taipgi dalyvauja ir grožinėje literatūroje, kaip poetas.

Bet jo plunksnos darbas dar neparodo viso Baraniko,—tai tik profilis. Baranikas yra ir dailininkas, teptuko vartotojas.

Paišybos meno jis mokosi jau seniai. Prieš desėtką metų Baranikas buvo išstojęs vienoje lietuvių dailininkų parodoje su savo darbais — tarp kitko: su rašytojo Petro Cvirkos portretu.

Užėjo karas. Baranikas buvo paimtas į ginkluotąsias mūsų krašto jėgas. Grįžęs iš armijos, jis išvyko Paryžiun toliau mokytis paišybos. Per dvejis metus studijavo Julian Akademijoje pas Fernandą Leger'į.

Jo tūli kūriniai buvo išstatyti įvairiose Europos dailininkų parodose: Stutgarte, Strasbourge, Muniche, Nuremberge, Marseille, Helsinkiuose.

1952 metais jis buvo išstatęs keletą savo kūrinių, kartu su kitais dailininkais, ACA Galerijoje (63 E. 57th St., New Yorke).

Šišemet toje pačioje galerijoje R. Baranikas pats vienas suorganizavo savo kūrinių parodą, atsidariusią balandžio 27 ir užsidarysiančią gegužės 9 dieną.

Kadangi tos rūšies parodos taikomos ne fabrikų darbininkams, o tiems, kurie turi laisvo laiko dienomis, meno mėgėjams, tai ir paroda tėra atdara tik iki 6 val. vak., o sekmadieniais visai uždaryta.

Gaila!

Baraniko kūriniai užima visą kambarį. Iš viso jų yra apie 15-ka.

Be abejojimo, lietuviui dailininkui, ypatingai pažangaus nusistatymo dailininkui, nėra lengva prasimušti į New Yorko meno galerijas su savo kūriniais, su savo paroda. Dėl to, jau tik tas vienas faktas, kad Baranikas sugebėjo tokią parodą suruošti vienoje iš žymiųjų galerijų, yra aukštoka pakopa, dailininko pasiekta.

Nežinau, kuriai paišybos sričiai būtų galima Baraniko kūrybą priskaityti, bet galiu pasakyti tiek, kad ji pernelyg modernistiška. Jo kūryba skiriasi nuo daugumos kitų dailininkų, kaip diena nuo nakties ar atbulai.

Baraniko kūriniai — šešėliai, juodi ant balto taškai, figūros ir dargi reikalingos galvojimo, įsivaizdavimo. Jo kūriniai neįgudusiai akiai atrodo nenatūralūs, nesuvokiami, nesuprantami.

Betgi dauguma jo kūrinių turi visuomeninę ,socialę idėją, nes pats dailininkas yra ir visuomenininkas, kuriąs, dirbąs ne tik sau.

Stebiu jo kūrybą ir jos nesuprantu. Klausiu paties dailininko: kas čia? kas čia? Kai paaiškina, pradedu suvokti. Kai po to pradedi įsigilinti, įsijausti, pradedi geriau įvertinti. Čia va: korėjiečiai, vyras su žmona ("People Come") bėga nuo karo fronto; ten, antai, Julius ir Ethelė Rosenbergai ("The Innocent"), uždaryti mirties kameroje; dar kitas ("The Builder") namų statytojas, etc., etc.

Toks jau Baraniko pasirinktasis paišybos stilius, gautas mokykloje.

—Kitaip piešti,—sako jis,—aš negaliu, nemoku. Kaip išmokau, taip dirbu. Paslapčių jokių čia nėra. Skelbiu tą pačią idėją, kaip ir kiti, tik kitokiais bruožais, kitokiu stiliumi, kitokia technika...

O man visgi keista: asmuo, kuris literatūroje yra realistas, paišyboje—ekstra modernistas, toli palikęs realizma.

Nesakau, kad nėra žmonių, kurie Baraniko kūrybos neįvertintų. Jų yra. Jie lanko jo parodą, studijuoja ir įvertina jo kūrinius, juos perka.

Bet man, aistringam realizmo (socialistinio realizmo) pasekėjui, mėgėjui, Baraniko paišyba "nelimpa prie širdies" ir gana! Gal būt kada nors ir mano skonis persilauš, plaipsniui pamėgs tokią paišybą, kokią reprezentuoja Baranikas, nežinau.

Man norėtųsi, kad pats dailininkas Baranikas "persilaužtų," kad jis keistų savo stiliu, kad jis duotų mums suprantama realistinę kūrybą drobėje, kaip duoda ją rašalu popieriuje.

Visvien tenka pasidžiaugti, kad Baranikas šią parodą suorganizavo, ir palinkėti jam viso geriausio ateityje!

R. M.

LMS News and Views

By Mildred Stensler

LMS TOUR

Elizabeth and Cliffside, New Jersey, played hosts to the LMS Touring troupe for the first hop of their intended jaunt through the Mid-Atlantic states. The group of people who turned out for the informal musical evenings though small in numbers were very receptive and a highly enthusiastic audience.

These small informal meetings between the artist and the people are very beneficial — the performer gains experience and feeling the closeness and friendliness of the audience is able to project himself and his message more clearly, the listeners in turn feel a closer union with the performers who they come to realize are just people like themselves. And then the artist and the laymen meet and everyone joins in community singing and dancing.

This beginning to know our Lithuanian friends and meeting them on their home ground wasn't without incident. The little hall in Cliffside was cozy but the piano was no Steinway. Its age and slightly stiff keyboard was a challenge to our pianist Frank Balwood to make the music come out right.

The tour wasn't without human interest. As a matter of fact it was full of it. Despite the late hour Saturday night at Elizabeth a five-year old sat excitedly through the whole show, joined in the singing in a surprisingly hardy voice and submitted to going home only after the music was gathered up and the piano pushed back into its original corner.

The LMS wishes to thank those who helped to arrange these appearances and the wonderful people who came and helped make the listening and the participating public.

Folk Festival of All Nations in Queens

The visiting of the LMS troupe in N. J. was a sort of Lithuanian folk festival, but in Queens County, N. Y., an enterprising group of Jewish women inaugurated a folk festival of all nations. The Lithuanians were ably represented by the Aido Chorus and the Aido Chorus Dance Group. The dancers in their folk costumes and the chorus singing the songs of their land across the sea made a very favorable and lasting impression on the listening public.

The Lithuanians listened carefully to the songs and watched the dances of other nations feeling a close kinship with all these people.

Music speaks a common language. That was very apparent at this festival, with sometimes several groups claiming kinship to one particular song. For example, the Jewish Chorus sang a folk song that we recognized as the familiar Russian "Gretchiniki"; the Polish singers claimed that our "Vakarinė Daina" was popular with Poles—we had originally borrowed it from the Ukrainians. Wherever the people go they take their art with them and they are as one.

Išvadavimas

Degė plytos, mūrai ir asfaltas,
Gatvėj buvo karšta ir tvanku.
O per Kauną, mūšyje sumaltos,
Traukės gaujos Hitlerio vilkų.

Slinko jie, sukaitę ir uždusę,
Ir kažką murmėjo apmaudžiai...
Žmonės sakė: "Pergalė bus mūsų.
Vilnius—laisvas. Dvesia žmogžudžiai."

Mūsų broliai naktį iš lėktuvų
Jų bėgimą laistė liepsnomis,—
Ir sunku, sunku atskirti buvo,
Kas ten — bombos, ar žaibų ugnis.

Taip klaikios vergystės dienos ritos,
Lyg nuo kalno akmenys... Bet štai
Griausdamas atėjo laisvės rytas,
Sulingavo Nemuno krantai.

O paskui mieste nurimo viskas,
Tik po apdulkėjusias gatves
Dūmai draikėsi, — ir saulės diskas
Tyliai kopė į melsvas erdves.

Kaunas vėl atgijo ir alsavo
Ir, pakėlęs galvą iš rūkų,
Klausėsi, kaip traukia dainą savo
Pirmos gretos brolišků pulkų.

A. Churginas.

1945

Waterbury, Conn.

Padėkavonės laiškas

Širdingai dėkoju visiems, kurie mane aplankėte sergantį ligoninėje. Ačiuoju broliams Karoliui ir Juliui, taipgi giminėm, draugam ir draugėm. Taipgi už pasveikinimus atvirutėmis ir už dovanas. Tas viskas man labai daug pagelbėjo, suramino ir pridavė vilties ir noro pasveikti.

Dabar jau jaučiuosi geriau ir jau galiu pasivaikščioti, bet daktarą dar vis lankau. Tikiuosi greitai visiškai pasveikti .

Dar kartą visiems ačiū. Pasilieku visiems dėkingas.

V. Krasnitskas
633 So. Main St.

ĮVAIRIOS ŽINIOS

Kinijos kompartijos nutarimas dėl žemės ūkio kooperatyvinimo

PEKINAS, kovo 29 d.— Laikraštis "Ženminžibao" išspausdino Kinijos Komunistų Partijos Centro Komiteto nutarimą dėl darbo savitarpio pagalbos grupių ir žemės ūkio gamybinių kooperatyvų. Nutarimas nubrėžia tolesnius kelius Kinijos Liaudies Respublikos žemės ūkiui vystyti, įvykdžius žemės reformą.

Nutarime nurodoma, kad pakilęs ryšium su žemės reformos įvykdymu gamybinis valstiečių aktyvumas yra svarbus veiksnys šalies liaudies ūkiui greit išvystyti bei atkurti, veiksnys, kuris padeda industrializuoti Kiniją.

Partijos uždavinys, rašoma nutarime, yra aiškinti plačiosioms valstiečių masėms darbo savitarpio pagalbos grupių ir žemės ūkio gamybinių kooperatyvų pranašumą ir vesti valstiečius keliu, kuris veda į laipsniską laisvanorišką perėjimą iš individualaus ūkio į kolektyvinį ūkį.

Nutarime pažymima, kad šiuo metu Kinijos kaime yra trys darbo savitarpio pagalbos formos: paprastos darbo savitarpio pagalbos grupės, kurios yra laikino, sezoninio pobūdžio; nuolatinės darbo savitarpio pagalbos grupės, kurios yra aukštesnė savitarpio pagalbos forma, ir žemės ūkio kooperatyvai (šiuo metu aukščiausia darbo savitarpio pagalbos forma), kuriuose žemė, liekanti asmenine valstiečių nuosavybe, sujungiama į bendrą masyvą. Nutarime nurodoma, kad dabar partija turi vadovauti judėjimui už darbo savitarpio pagalbą trimis kryptimis: tuose rajonuose, kur judėjimas silpnai vystosi, reikia visokeriopai vystyti pirmąją, paprasčiausią darbo savitarpio pagalbos formą; rajonuose, turinčiuose išvystytas paprasčiausias darbo savitarpio pagalbos formas, reikia palaipsniui įdiegti antrąją, aukštesnę formą; rajonuose, kur masės turi palyginti didelį patyrimą darbo savitarpio pagalbos srityje ir yra palyginti stiprus vadovybės branduolys, reikia vystyti trečiąją formą—žemės ūkio kooperatyvus.

Belgrad. — Jugoslavijos Tito laikraščiai suranda, kad Sovietų Sąjunga ir po Stalino mirčiai tęsia pamatiniai tą pačią politiką.

Aplankius draugus Bekampius Merchantville, N. J.

Radome Bekampį vieną besitriūsiantį savo didžiulėje krautuvėje. Bekampienė buvo išvažiavusi į pajūrį į savo vasarnamį, nes ji, sveikatos išrokavimais, tenai daugiau gyvena, negu čionai, Merchantvilėje. Ji parvažiuoja tik pabaigoje savaitės, kuomet krautuvėje būna daugiausia darbo. Šeštadienio vakare, po darbo, jie abu važiuoja į pajūrį. Sekmadienio vakare Bekampis grįžta atgal, nes pirmadienio rytą, jam reikia stoti prie savo kasdieninio užsiėmimo.

Bekampiai šiuo tarpu išrodo gana gerai. Bekampiai savo senąjį namą perremontavo ir keturis kambarius išrandavoja.

Bekampis sako, kad jie turi gana darbo ir savo naujoj vietoj, nes aplink namą ir viduje reikia tinkamai apžiūrėti, kad vasarai atėjus draugai ir geri pažįstami, atvažiavę mus aplankyti, rastų mus pilnoje tvarkoje.

Paklausiau Bekampį, ar jie mano vasarai atėjus išrenduoti kambarius vasarotojams bei atostogautojams. Jis atsakė kad taip: mes išrandiosime kambarį už $15 savaitei, ir randauninkas jausis kaip savo namuose, nes ir valgį galės sau gamintis, kokį kada tik panorės.

Puiku, pamaniau sau. Tai jau niekur prieinamiau nerasi, nes kambariai dideli ir gražūs, lovos geros ir visur švara. Tai viena, o antra, ten ramumas ir tinkamas poilsis. Pereitą metą mums čionai teko būtį ir šio pajūrio malonumą patirti, ypatingai maudymosi vietos puikesnės niekur nerasi.

Taigi, ir šį metą manome būti pas Bekampius, 147 13th St. Avalon, N. J., jau ne vieni, o su mūsų gerais draugais Bunkais.

Taip pat teko aplankyti seną pažįstamą, taip pat Laisvės skaitytoją, Joną Maknavičių, kuris apsigyvenęs Rahway, N. J., jau keli metai.

Jonas Maknavičius, buvęs senas brooklynietis ir žinomas kaipo rimtas žmogus ir stambus veikėjas ir organizacijose, kaip tai unijoje, lietuvių siuvėjų 54-tam lokale, šv. Jurgio Pašalpinėje Draugijoje ir Piliečių Klube.

Jonas Maknavičius jau turi suvirš 70 metų amžiaus, bet dar išrodo gana gerai. Nors ir nusiskundžia tūlais negalavimais, bet vis dar neblogiausiai jaučiasi.

Dabar J. Maknavičius gyvena ant pensijos, ir kas liečia jo ekonominę padėtį, tai viskas gerai. Tik su jo žmona, tai tikra bėda, nes ji yra labai didelė ligonė ir be jo pagalbos nei per kambarį negali pereiti.

Jonas Maknavičius yra bepartyvis, bet simpatizuojąs pažangai, mandagus ir sukalbamas žmogus, su kuriuomi visuomet prieisi prie tinkamų išvadų.

Pasikalbėjime apie dabartinę pasaulinę padėtį, Jonas pareiškė, kad jis trokštąs taikos visame pasaulyje, kad tik taikoje visos žmonijos glūdi laimė ir gerbūvis.

V. Žilinskas

Baltimore, Md.

Laisvės paramai piknikas

Balandžio 25 d. komisija turėjome susirinkimą ir baigėme prirengti pikniko programą, ir atlikome kitus reikalus, liečiančius pikniką. Smagu pranešti Laisvės skaitytojams ir rėmėjams, jog šių metų piknike turėsime gražią programą. Bus net dvi grupės dainininkų: Rožytės Merkytės vadovaujama iš Philadelphijos ir Stasio Kuzmicko šeima iš Shenandoah, Pa. Rengėjai esame didžiai dėkingi šiom dviem menininkų grupėm už jų pastangas dalyvauti pildyme programos mūsų rengiamame dienraščio Laisvės paramai piknike.

Didelis ačiū ir draugui A. Žemaičiui už pasidarbavimą sudaryme programos. Jisai buvo nuvažiavęs į Shenandoah ir Philadelphiją tartis su menininkais.

Pikniko įžangos tikietai jau platinami. Prašome įsigyti iš komisijos dėl savęs ir dėl išplatinimo.

Labai svarbus reikalas, tai gavimas šeimininkių, virėjų ir visų kitų darbininkų piknike. Komisija turime sudarę sąrašą iš Laisvės skaitytojų ir rėmėjų, kuriuos prašome padirbėti šiame piknike. Neatsisakykite, palengvinsite komisijai.

Sekantis komisijos susirinkimas įvyks gegužės 15 d. Tai bus susirinkimas su šeimininkėmis ir kitais pikniko darbininkais. Susirinkimas įvyks pas K. Yuškauskus, 1152 Cleveland St. ir prasidės 7:30 val. vak.

Kaip jau žinote, piknikas įvyks birželio 7 d., sekmadienį.

P. Paserskis

Montreal, Canada

Vitaminas E svarbus nuo širdies ligų

Širdies ligų specialistas, Dr. Wirfried E. Shute neseniai čia kalbėdamas pareiškė, kad širdies sustiprinimui, taipgi ir širdies ligų gydymui, svarbiausiu dalyku yra vitaminas E. O jo, sako jis, daugiausia yra grūdų lukštuose, bet nelaimei, duonkepiai, kepdami duoną, ypač baltą, visus lukštus numeta ir kartu su tuo sunaikina apie 90% alpha tocopheral—vitamino E, —ką žmogus kiekvieną dieną galėtų sunaudoti.

Širdies liga, dabar yra visiems žinoma, daugiausia numarina žmonių, ir todėl šio širdies ligų specialisto patarimu, kiekvienas žmogus turėtų suvartoti kuo daugiausiai vitamino E.

—o—

Burnside gatvė kainuosianti apie $11,495,000

Miestas galutinai nutarė praplatinti Burnside gatvę, nuo Guy iki Bleury. Gatvė turės 80 pėdų pločio ir visas projektas, įskaitant ir namų nugriovimo užpirkimui, apskaičiuojama, kainuos apie $11,495,000.

—o—

Tuojau pradės sodų platinimo darbą

Montrealo miestas dabartiniu laiku turi 140 sodų ir sodelių, bet ir tie ne visi tinkamai sutvarkyti, paruošti. Juose dar tebėra tik 111 įrengtų žaislaviečių. Juos aptarnauja apie 500 miesto samdomų darbininkų, vyrų ir moterų.

Augant miesto gyventojų skaičiui, sodų, žaislaviečių ir poilsio vietų, kai kuriose miesto dalyse, ypač tirštai apgyventose, jaučiama didelis trūkumas. Todėl miestas planuoja, jei viskas eis gerai, tuojau pradėti darbą naujų sodų įsteigimui ir pagerinimui esančių.

—o—

Pademonstruota šarvai miško darbininkams

Čia laikytoj medžio ir popieriо išdirbimo metinėj konvencijoj, tarp kitko, delegatams buvo demonstruota-parodyta ruošiami ateities batai miškų darbininkams, — "šarvuoti", kuriuos avint, darbininkai galės būti apsaugoti nuo susižeidimo kojų. Batai pagaminti iš tankiai suaustų nylon siūlų. Tai tokios pat medžiagos, iš kurios gaminami kamzūliai apsaugojimui nuo kulkų. Sakoma, ateityje, tokia pat medžiaga galės būti naudojama žiurkštams dėl darbininkų, kurie dirba darbą su aštriais peiliais ar kitais lengvai žalojančiais kūną įrankiais.

Konvencijoj taipgi buvo parodyta lengvai plaukiojanti žiponai, kurie gali išlaikyti žmogų viršuj vandenio. Tokie žiponai galės tarnauti darbininkams, kurie dirba prie plukdymo medžių upėmis.

Puikiai atžymėta MLSDPD sidabrinis jubiliejus

Didžioji Montrealo Lietuvių Sūnų ir Dukterų Pašalpinė Draugija šiais metais švenčia 25-kių metų sukaktuves nuo jos įsteigimo. Tam tikslui, balandžio 18 d., buvo surengtas Sidabrinio Jubiliejaus Balius. Ir reikia pasakyti, stebint iš šalies, balius visais atžvilgiais puikiai pavykęs. Nors salė, kaip teko girdėti iš rengėjų, buvo išrenduota didžiausia, kokią buvo galima gauti Montreale, bet vietos visgi buvo mažai. Dalyvavo arti 500 žmonių. Vargiai Montrealo lietuvių istorijoj yra įvykęs toks skaitlingas ir pasekmingas sambūris.

Viena spraga, tačiau, šio laikraščio korespondentui krito į akį, būtent, kad pirmieji Draugijos nariai, jos steigėjai ir budavotojai, kurie ir dabar tebesą nariais ir dalyvavo šiame baliuje, nebuvo pakviesti ant scenos prieš publiką, jų garbei pasirodyti, arba kai kurie dar ir tarti vieną kitą žodį. Be abejo, korespondentas tiki, kad valdyba ir rengėjai nepadarė to blogais sumetimais ar ignoruodami pirmuosius Draugijos narius. Matomai, įvykęs paprastas neapsižiūrėjimas. Dėja, jei tas būtų buvę padaryta, būtų susidaręs dar pilnesnis Sidabrinio Jubiliejaus vaizdas.

Kita viskas, bendrai imant, tai valdybos ir rengimo komisijos, kaip toks didelis parengimas, buvo gerai priruoštas, viskas sutvarkyta. Ypatingai didelis kreditas šeimininkėms už gerą vaišių prirengimą ir, abiejiems, kaip šeimininkėms, taip ir šeimininkams, už gerą, tokiam žmonių susikimšime, aptarnavimą svečių. O labiausia už viską, tai narių, ir bendrai svečių, parodytą puikią kooperaciją. Nejvyko nė mažiausių nesusipratimų. Prie geros muzikos ir vaišių, linksmai praleidę vakarą, visi ir visos geram ūpe išsiskirstė namon.

—o—

Taruškienė irgi Kalifornijoj

Verdunietė Teosė Taruškienė, apart kitų minėtų lietuvių pirmiau, irgi yra išvažiavusi į Kaliforniją ilgesniam poilsiui. Neteko patirti, kada ji planuoja sugrįžti namon.

—o—

Serga

Ona Pranevičienė sunkiai susirgusi. Gydytojo priežiūroj, gydosi namuose.

Leonas Sinkevičius buvo susirgęs. Kurį laiką gulėjo Queen's Elizabeth ligoninėje. Dabar jau randasi namuose.

Klemensas Čekaitis buvo sunkiai susirgęs flu liga.

Nellie Labūnaitė aplaikė vidurių operaciją. Ligonė randasi Dr. Rabinovičiaus ligoninėje.

—o—

Mirė

Balandžio 21 d., Western General ligoninėje, mirė Annie Mary Petrutis, sulaukusi 38 m. amžiaus. Palaidota per St. Gabriel's bažnyčią, Cote des Neiges kapinėse.

Taipgi balandžio 21 d. mirė Ville Emord senas gyventojas, Jonas Antanavičius, sulaukęs 75 m. amžiaus. Paliko nuliūdime žmoną Magdaleną Antanavičienę (Karpavičiūtę), tris dukteris, Margaret, Julia ir Helen, ir sūnų John.

O balandžio 22 d., mirė velionies Stasio Butkaus žmona Ona Butkuvienė (Griškiūtė), sulaukusi 68 m. amžiaus.

Juodviejų lavonai palaidoti per Šv. Kazimiero bažnyčią, Cote des Neiges kapinėse.J.—

"Lengva" užduotis

Hollywoodo filmų gamintojas kalbasi su rašytoju:

"Aš noriu, idant jūs parašytumėt man apysakaitę, kuri prasidėtų lengva scena, sakysime, žemės drebėjimu, o paskui išsivystytų tinkamai sujaudinančia užbaiga."

"Melodija" vyksta į Worcesterį

(Tąsa nuo 3-čio pusl.)

Pirmą kartą girdžiu Anną Dirvelienę. Jos soprano sidabringas, skambus; jai ypatingai sekasi aukštose gaidose. Patiko ji man duetuose su Sabaliausku, bet dar labiau patiko "Karvelėlyje," kur ji dainavo solo. Pati dainininkė maloni, sceniška, jautri ir pajėgia išgyventi tai, ką dainuoja.

Bostono vyrų kvartetas dainavo be piano palydėjimo. Dainavo įdomiai.

Kalbuosi su A. Žilaičiu. Jis sako:

—Kada nors dainuosime, kaip kazokų choras.

—Kada?

—Nežinau,—nusišypsojo jis.

(Sveikindamas worcesteriečių chorą, savo kalboje, aš minėjau, jog tai man sakė Švedas; tai buvo "slip of the tongue.")

Nerašysiu aš čia plačiai apie kiekvieną numerį, kiekvieną išstojusįjį. Užtenka priminti, kad kiekvienas programos dalyvis buvo savo vietoje, ir visa programa sudarė klasikinio pobūdžio koncertą.

Šiltai buvo pasitikta mūsų Suzanna Kazokytė, pirmą kartą Massachusetts lietuvių scenoje pasirodžiusi; mielai buvo pasitikta "Melodija." Radijo vadovė M. Zavienė prašė, kad melodietės įdainuotų keletą savo dainų į plokšteles, kurias ji panaudotų radijo programose.

Programa baigiasi Amerikos himnu, dalyvaujant visiems dainininkams.

Tuomet seka užkandžiai, pašnekėsiai.

—Istorinis koncertas!—kalba tūli veteranai worcesteriečiai. — Neužmirštamas spektaklis!...

III.

Mes grįžtame namo.

Lietus jau perstojo pylęs, bet migla užgulė. Debesys dengia kelią. Nelengva vairuoti mašiną,—pavojinga greičiau važiuoti.

Dainininkės pasitenkinusios, nors pavargusios. Staiga pasigirsta:

—Noriu pas tetulę!... sustokime pas mano tetulę...

Tai E. Brazauskienės balsas. Jos teta Saurusaitienė gyvena Hartforde ir Ellein nori, kad sustotume ir pasakytume jos tetulei "hello."

—Pervėlu. Jei sustosime, tai kada gi mes sugrįšime?

Bet ji vis savo:

—Noriu pas tetulę!... Pas tetulę!...

Penkiais balsais prieš vieną nubalsuojama, kad sustotume pas tetulę.

Saurusaičiai — malonūs, draugiški žmonės, gražiai įsikūrę. Jie mus svetingai pavaišina. Staiga Šalinaitė deda ant piano gaidas. "Melodija" sudainuoja šeimininkams keletą dainelių.

Antras koncertas tą pačią dieną.

Šitoje pusėje Hartfordo miglos pranyko . O kai pravažiavome pro Whitestone tiltą, buvo smagiausia, nes jautėmės jau esą namie.

Jau buvo laikas pirmiesiems gaidžiams giedoti.

R. M.

Jei tu poetas...

Jei tu poetas, — įkvėpimą savo
Lyg vėliavą laikyki visada,
Kad dar matytų ne viena karta,
Kaip jis aukštai prieš vėtrą pleyėsavo.

Numesk birbynę seną! Tegul joki
Tvanai tavųjų žodžių neužlies,—
Tave tiesa ir apmaudas išmokė
Pūst ragą skardų laisvės ir vilties.

Dainuok tą žemę, kur iš mažo grūdo
Išaugai liemeningas ir vešlus,
Kur, plakamas botagais, nenuliūdo
Senolis tavo, būras atkaklus.

Tu paklausyk, paėmęs smilčių saują:
Ką sako jų kiekvienas trupinys?
Jei tavo žodis laimę pranašauja,
Jis niekad net ir žemėj netrūnys.

A. Churginas.

1947

NAUJI MENINIAI DIRBINIAI

VILNIUS.— TSRS Dailės fondo Lietuvos skyriaus Meno taryba patvirtino eilę naujų audinių lietuvių tautiniams kostiumams, dekoratyvinių audinių, naujų kaklaryšių projektų. Projektus paruošė dailininkai A. Mironaitė, J. Balčikonis ir kiti. Šie dirbiniai bus gaminami Kauno "Dailės" kombinate.

Elta.

SVARBU BOSTONO APYLINKEI

Žymiausi lietuvių talentai iš New Yorko vyksta į Bostono apylinkę koncertuoti.

Leonas Yonikas, baritonas, ir
Suzana Kazokytė, sopranas
Frank Balevičius, komp.-pianistas
Aido Choro Šokėjų Grupė

Duos Puikų Koncertą

Montello, Mass., Šeštadienį

Gegužės-May 16-tą

TAUTIŠKO NAMO SALĖJE
8 VINE ST. IR NO. MAIN ST.

Pradžia 7:30 val. vak. -:- Įžanga $1.00

Rengia L.L.D. 6-ta Kuopa

Gegužės-May 17-tą

Worcester, Mass., Sekmadienį

LIETUVIŲ SALĖJE
29 ENDICOTT STREET

Pradžia 3-čią val. popiet -:- Įžanga $1.00

Rengia L.L.D. 11-ta Kuopa

Aukščiau minėti talentai yra aukšto išsilavinimo menininkai. Kiekvienas, kuriem nepertoli nuvykti, pasistengkite juos išgirsti.

NEWARK, NEW JERSEY || RICHMOND HILL, N. Y.

CUKRINIS KAREIVIS

"THE CHOCOLATE SOLDIER"

DVIEJŲ AKTŲ OPERETĖ

Šeštadienį
Gegužės (May) 23
UKRAINŲ SALĖJE
57 Beacon St. Newark, N. J.
Pradžia 8 val. vak.

Sekmadienį
Gegužės (May) 24
LIBERTY AUDITORIJOJ
110-06 Atlantic Ave., Richmond Hill
Pradžia 3:30 val. popiet

K. ŽUKAUSKIENĖ
Aurelės rolėjo

Stato Scenoje
Sietyno Choras
po vadovyste ir režisiūra
MILDRED STENSLER

VAIDINTOJAI
Ona Stelmokaitė-Eicke - Nadina
Edward Skučas - - - - Bumerlis
Leon Yonik - - - - - - Aleksas
Katrė Žukauskienė - - - Aurelė
Madeline Knorr - - - - - - Masa
Tadas Kaskiaučius - - - Popovas
Walter Bajoras - - - Masakrovas
Suflerius — P. Ramoška

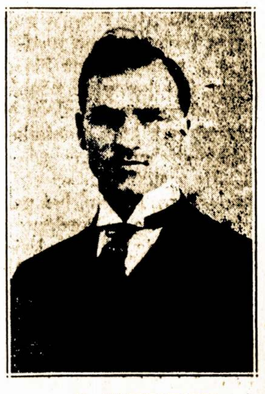

T. KASKIAUČIUS
Popovo rolėj

Ši melodiška, gaivi operetė, kompozitoriaus Oscar Straus, yra sutaisyta pagal George Bernard Shaw veikalo: "Arms and the Man". Ji vaizduoja satyriškai paiką karališką gyvenimą..... bet meilė yra didžiausia karo niekintoja ir meilė išlaimi.

Kostiumai ir scena atvaizduoja 1885 laikotarpį, kada Serbų armija užpuolė Turkų armiją Bulgarijoj..... Choras ir solistai dainuoja 14 linksmų ir jautrių dainelių.

Rengėjai širdingai kviečia visus ir visas pamatyti gražią ir juokingą operetę. Įsitėmykite, kad choras vaidins du kartu ir dviejose vietose — Newarke ir Richmond Hill.

Komisija.

UŽBURTOJI SIELA

10-24-52 *Parašė ROMAIN ROLLAND* —126—

(Tąsa)

Visą dieną ją siaubė pasiutęs aistros sugrįžimas. Dabar, priėmus ir įvykdžius nutarimą, pabaigus tai, kas nebeatitaisoma, ji atliko savo valios pareigą, bet nebeteko jėgos atremti vidinio priešo antpuolį. Priešas užgriuvo lyg banga.

Ji buvo jo bendrininkė. Ji atidarė jam duris. Kai jau viskas žuvę, žmogus bent turi teisę pasidžiaugti savo neviltim! Mano kančia liečia tik mane. Tegu ji man tenka visa! Plūsk krauju, plūsk, mano širdie! Tegu aš tave perversiu priversdama tave peržiūrėti visa, ko esi netekusi! Filipas... Jis čia, prieš ją... Vaizdas buvo toks stiprus, jog ji matė jį, ji jam kalbėjo, jį lietė... Jį, visa tai, ką jame mylėjo, patrauklumą to, kas yra panašu ir kas prieštarauja, antagoniškas susijungimas, degąs dviguba ugnim, — meilės ir kovos. Apsikabinimas ir kova: tai tas pats. Ir šis iliuzorinis apsikabinimas kūniškai buvo toks smarkus, jog meilės apsėstoji palinko lyg Leda gulbinu. Aistros banga beviltiškai užplūdo. Tada kilo siaubas, kurį pažįsta kiekvienas moters gyvenimas, sukurtas meilei, kai jo dalia mylėti yra jam atsakyta, tą amžiaus posūkį, kai mirštant vienai meilei, ji galvoja, kad apskritai meilė miršta. Šią naktį, kai Aneta, viena savo kambaryje, apleista sūnaus, su savo sužalota aistra merdėjo širdies skurde, vis ta pati mintis, kad meilė žuvo amžinai; kad be meilės žuvo ir gyvenimas, ją laikė pagriebusi už gerklės; ji nė valandėlės jai nedavė poilsio; išvejama ji vėl grįždavo. Veltui Aneta bandė užimti savo protą: ji imdavo kokį nors darbą, vėl pamesdavo, atsikeldavo, sėsdavo; padėjusi galvą ant stalo, ji laužė sau rankas. Ši įsikalta mintis ją varė iš proto. Ji buvo pasiekusi tokią kančios ribą, kai moteris, norėdama pati nuo savęs pabėgti, yra pasiruošusi blogiausiems nukrypimams. Aneta, jausdamasi beveik proto netenkanti, kliedėjime matė praslenkant laukinį norą, šlykštų geismą išeiti į gatvę ir pagauta įsiutimo niekinti, sunaikinti savo kūną ir savo kankinamą širdį, parsiduoti pirmam sutiktajam vyrui. Kai ji susivokė dėl tos galvijiškos minties, ji suriko iš pasibiaurėjimo; ir tas pasibiaurėjimas padarė tai, kad ta nelemtoji mintis nebenorėjo jos paleisti. Tada ji, kaip ir jos sūnus, pagalvojo nusižudyti. Ji žinojo, kad ji nebesuvaldys savo apsėdimo...

Ji atsikėlė ir ėjo prie durų; bet dar jų nepasiekusi, ji turėjo praeiti pro pat atvirą langą: ji nusprendė, kai tik bus prie jo, šokti lauk!.. Keistas skaistumo instinktas, kuris norėjo jos sielą išgelbėti nuo suteršimo! Tą iliuzorinę sielą! Jos protas anaiptol nebuvo mulkinamas paprastos moralės. Bet instinktas buvo stipresnis; jis teisingiau matė... Visa apvaldyta dvigubo apsėdimo, — durys ar langas, — ji nežiūrėjo sau po kojomis. Beeidama prie lango, ji smarkiai atsitrenkė pilvu į smailų bufeto kampą. Skausmas buvo toks aštrus, jog net kvapą užėmė. Susirietusi, rankomis suėmusi sumuštą vietą, ji gardžiavosi aitriu kerštu užgautam pilvui. Ji būtų norėjus į sumalti savo kūne aklą ir girtą valdovą-dievą-tigrą... Paskui kilo atoslūgis. Susmukusi ant žemo fotelio, įterpto tarp bufeto ir lango, ji neteko jėgų. Jos rankos buvo sušalusios į ledą, o veidas pasruvęs prakaitu; jos pakrikusios širdies plakimas nusilpo. Risdamasi į bedugnę, ji beturėjo vieną mintį:

— Greičiau! Greičiau!

Ji apalpo.

*

Kai ji vėl pravėrė akis (Kada tai buvo? Keletas sekundžių?.. Praraja...), jos galva buvo atmesta atgal, kaklas padėtas ant palangės lyg ant budelio kalados; kūnas buvo įspraustas į siaurą sienos kampą. Vėl atverdama akis, ji pamatė viršum tamsių stogų liepos mėnesio naktį, žvaigždes... Viena ją pervėrė savo dievišku žvilgsniu...

Negirdėta tyla, beribė tarsi lyguma... Tačiau apačioje, gatvėje, riedėjo vežimai; bufete virpėjo stiklai... Ji negirdėjo... Pakibusi tarp dangaus ir žemės... **Tylus skridimas... Ji nebaigė pabusti...**

Ji vilkino momentą. Ji bijojo vėl atrasti tai, ką buvo palikusi—baisų nuovargį, nerimą, meilės spąstus: meilė, motinystė — arši savimeilė prigimties, kuri labai rūpinasi mano vargais! kuri tyko, kada aš pabusiu, norėdama sutrinti man širdį... Nebepabusti!..

Tačiau ji pabudo. Ir ji pamatė, kad priešo jau nebėra. Nevilties jau nėra... Jau nėra?.. Taip, ji dar yra. Bet nebe joje. Ji matė ją šalia. Ji girdėjo ją dūzgiant... O burtai!.. Klaikį muziką, atverianti nepažįstamas erdves... Paraližuota Aneta klausėsi dainuojant—tarsi kambaryje nematoma ranka jas būtų iššaukusi — raudas, vieno Šopeno preliudo **Fatumą.** Jos širdis buvo užtvinusi niekad neragautu džiaugsmu. Nieko bendra, išskyrus vardą, tarp vargingo kasdienio gyvenimo džiaugsmo, bijančio kančios, pasireiškiančio tik jos neigimu, ir to plataus džiaugsmo, kuris taip pat yra kančia... Aneta klausėsi užmerktomis akimis. Balsas nutilo. Stojo laukimo tyla. Ir staiga iš nukamuotos sielos lyg strėlė išskrido laukinis išsilaisvinimo riksmas... Tarsi deimantas stiklą, jo vaga skrodė nakties skliautą. Aneta sudaužytomis įsčiomis ant kietos pagalvės, prie skausmo nakties slenksčio pagimdė naują sielą...

Tylus riksmas tolo sukdamasis, dingo minties bedugnėje... Aneta glūdėjo nebylė, be judesio. Ilgai. Pagaliau ji atsistojo. Kaklas palūžęs, sąnariai skausmingi. Bet siela išlaisvinta.

Neatlaikomą jėga ją stūmė prie stalo. Ji nežinojo, ką darys. Širdis jai pripildė krūtinę. Ji negalėjo jos pasilikti tik pačiai sau. Ji paėmė plunksną ir beribiame aistros viesule nelygiu ir nesklandžiu vienalyčiu ritmu išliejo skausmo upę...

Tu atėjai, ranka tavoji mane ima—
bučiuoju tavo ranką
Su meile ir su išgąsčiu,—
bučiuoju tavo ranką.
Tu atėjai mane sugriauti,
Meile, aš tai gerai žinau,
Man virpa keliai, eikš! ir sunaikink!—
bučiuoju tavo ranką.
Tu kandi vaisių ir meti:
tai kąsk gi mano širdį!
Palaiminta žaizda, kur tavo dantys
sminga!—bučiuoju tavo ranką.
Nori manęs visos: kai turi viską,
jau nieko neveiki.
Tik griuvėsius palieki tu—
bučiuoju tavo ranką.
Tavo ranka, kur mane glosto,
ryt nužudys mane.
Aš laukiu ją bučiuodama
mirtingo tavo smūgio,
Žudyk mane! Pritrenk! Kai
bloga man darai, darai man gera.
Išlaisvini mane, griovėjau.—
Bučiuoju tavo ranką.
Kiekvienas smūgis mane
sukruvinęs nutraukia ryšį,
Išplėši tu ir kūną, ir grandinę.—
Bučiuoju tavo ranką.
Tu sudaužai mano kūno
kalėjimą, mano žudike.
Pro spragą pabėga mano gyvybė.—
Bučiuoju tavo ranką.
Aš sužeistoji žemė,
iš kurios kils grūdas
Tavo pasėto skausmo.—
Bučiuoju tavo ranką.
Sėk šventą skausmą!
Te mano įsčiose subręsta
Viso pasaulio skausmas!—
Bučiuoju tavo ranką.
Bučiuoju tavo ranką...

Audra, jūros bangų ašmenys sukulti į uolą; siela pripildyta vandens purslų ir elektros spindulių, aistrų ir raudų putojančiomis dulkėmis išsviesta į padangę.

Su paskutiniu laukinių paukščių riksmu siela vienu kirčiu atlyžo. Aneta išsisėmusi, krisdama ant lovos užmigo.

-:-

Kai atėjo rytas, vakarykščiai vargai beliko tik lyg saulėje tirpstantis sniegas...

Cos la neve al sol si disigilla...

ir skausmingas saldumas kūno, kuris kovojo ir žino, kad nugalėjo.

Ji jautėsi soti, soti savo skausmu. Skausmas kaip aistra. Norint nuo jo išsilaisvinti, reikia jį pilnai patenkinti. Bet maža yra tokių, kurie tai išdrįsta. Jie mažina to pikto šunies alkį trupiniais nuo savo stalo. Tik tie nugali skausmą, kurie drįsta apglėbti skausmo perteklių, jam pasakydami:

(Bus daugiau)

DETROIT, MICH.

Dvejų Metų Mirties Sukaktis

Inž. LEONARDO SMALSČIO

Du metai atgal, tragiškai žuvo jaunas, tvirtas, dar nesulaukęs 26 m. Leonardas Smalstis. Jis su savo draugu išvyko Kanadon atostogų ir ten įvyko nelaimingoji mirtis—jiedu nuskendo. Ši žinia buvo pranešta gegužės 18 d., 1951 m.

Velionis buvo gabus vyrukas. Jis baigė Wayne Universitetą ir čėjo inžinieriaus pareigas Chryslerio Korporacijoje.

Tad, sučjus dvejiems metams kai jis žuvo, prisimena jį jo draugai ir visi kiti, kurio pažinojo ir gerbė.

Labiausia prisimena ir negali taip greit pamiršti šią tragediją jo motina Vera Smalstienė; jo tėvas Petras taipgi liūdi šioje valandoje.

Worcester, Mass.

LMS 2-ros Apskrities koncertas labai gerai pavyko

Balandžio 26 d. prieš trečią valandą po pietų Lietuvių Salė, 29 Endicott St., prisipildė pilnutėlė publikos, su nemažai svečių iš kitų Mass. valst. miestų, net ir iš Conn. valstijos.

Vaidintojai dalyvavo visi ir puikiai atliko savo scenines užduotis. Vietinis Aido Choras, vadovybėje Jono Dirvelio, sudainavo žavėtinai per du išstojimu po tris dainas. Monteličių duetas; R. Merkeliūtė su Al. Pociumi atliko savo dainų partiją gerai. Suzana Kazokytė brooklynietė, soprano, sudainavo solo, žavėtinai. Pianu palydėjo brooklynietė B. Sukackienė-Šalinaitė. So. Bostono 'Broadway Kvartetas', vedant Stasiui Paurai, atliko dainų partiją žavėtinai. Vietinis duetas: Anna Dirvelienė su Jonu Sabaliausku, pritariant smuikui ir piano, atliko partiją gerai. Montelietė Aldona Wallen, soprano, sudainavo solo partiją, balsas tikrai žavintis. Grupė brooklynieičių "Melodija", kvartetas—Elena Brazauskienė, Sylvia Pužauskaitė, Ieva Mizarienė, Suzana Kazokytė,—pritariant pianu Šalinaitei, dainų partijas atliko gerai. Vietinės sesutės Marie ir Marilyn Ališauskaitės padeklamavo eilėraščius "Žiema ir pavasaris."

Programos pildytojus lydėjo gausūs aplodismentai. Aido Choras ir visi kiti dainininkai užbaigė koncerto programą su Amerikos Himnu.

Visa programa buvo tikrai graži. Galima sakyti, kad šis LMS 2-ros Apskr. koncertas buvo tiesiai nepaprastas savo gražumu ir publikos skaitlingumu.

Po koncerto buvo duodama vakarienė. Daugelis sėdosi prie stalų ir gerai nusiteikę su pakilusiu ūpu šnekučiavosi, vakarieniaudami. Daugumas sveikino Aido Choro vedėją Joną Dirvelį. **D. J.**

Miami Fla.

Laisvės No. 77 Susnikų Jurgis, aprašydamas įspūdžius važinėjant po Floridą, rašo apie važiavimą iš Key West į Miami per tuos 38 milžinus tiltus, pasfatytus ant jūrų užlajos. Ir tai esąs toks tiltų plotis: gali pagrečiui važiuoti šeši, o kai kur gal ir aštuoni automobiliai! Stebūklai: vargiai rasis kur Amerikoje nors vienas toks platus tiltas

Dzievaži, drauge S. Jurgi, ar tiktai jums nesusisapnavo: čia jau nesąmonę parašei. Du kartus buvau nuvažiavęs į Key West, bet tokių plačių tiltų nemačiau. Tiltai, tiesa, šauniai išbudavoti iš geležies ir cemento, iš kurių vienas turi net 7 mylių ilgį, o kiti kiek trumpesni, bet tiktai dėl dviejų automobilių važiuoti — vienam į vieną pusę, kitam į kitą.

Apart to, drg. S. Jurgis lankėsi pas tautininką L. Lietuvninką, Orlandoj, kuri be galo ir krašto išgarbina, ant kiek jis turtingas. Nieko jau čia blogo, žinoma. Tačiau drg. S. Jurgis nematė reikalo aplankyti drg. Joną Vilkelį, rašytoją, Laisvės ir Vilnies bendradarbį, kuris nuo pono Lietuvninko ūkio tiktai už pusės mylios randasi Orange apskrities ligoninėje jau keli metai. Atrodo, kad drg. S. Jurgiui turtingesni arčiau prie širdies.

Senas Miamietis

Einant Tobacco Workers Int. Unijos Lokalo 72-jo sutartimi su Philip Morris & Co. firma tapo įvestas darbininkams apdraudų planas. Čia matome firmos vice-prezidentą Clark T. Ames (kairėje) įteikiant planą lokalo prez. John Young. Įteikimo apeigose taipgi dalyvauja kompanijos prezidentas C. Parker McComas ir visašališkasis unijos prezidentas John O'Hare.

Philadelphia, Pa.

Help Wanted Female

OPERATORS

Experienced on Men's Trousers. Steady work. Good working conditions. Apply in person. See **Charles Miscrendino.** Basement.

MADISON SPORTSWEAR
26th & Reed Streets
(86-92)

Theatrical Couple desires Woman or Girl to assist with 2 children. Live in. Good home to right person. D. P.'s accepted. Write Box H 712, Jefferson Bldg., Philadelphia 7, Pa.
(86-88)
(86-88)

Detroit, Mich.

Dėl Rosenbergų bylos mitingas

Gegužės 6 d., trečiadienį, įvyks svarbus susirinkimas. Kalbės žymus advokatas profesorius Love iš Illinojaus, kuris taip pat yra išgarsėjęs veikėjas tarpe katalikų. Prof. Love plačiai išstudijavo visus rekordus, suristus su Ethelės ir Juliaus Rosenbergų byla. Jis priėjo išvados, jog šitie jauni tėvai nuteisti mirtin nekaltai. Ir šiame susirinkime prof. Love patieks savo nuomonę ir išvadas. Tai bus nepaprastai įdomus susirinkimas. Įžanga bus tiktai 50 centų.

Susirinkimas įvyks Parkside Hall, 3119 Fenkell, ir prasidės 8:30 val. vak.

Rep.

IŠ LIETUVOS

Rekonstruojamos respublikos linų gamyklos

VILNIUS. — Šiais metais Tarybų Lietuvos linų apdirbimo gamyklos rimtai rekonstruojamos. Rengiantis vertingos techninės kultūros naujo derliaus nuėmimui, Panemunėlio, Pamūšės ir Kartenos gamyklose įrengiami pramoninio linų šiaudelių paruošimo cechai. Juose bus atliekamas linų stiebelių mirkymas šiltuoju būdu ir bus pastatytos galingos džiovyklos. Tai įgalins žymiai pagerinti pluošto kokybę ir padidinti jo išeigą. Be to, daugelis kolūkių išvengs linų stiebelių mirkymo, klojimo ir pirminio jų apdirbimo sunkiųjų procesų, nes perduos linus į gamyklas netarpiškai po jų iškūlimo.

Mažeikių linų gamykloje pirmą kartą respublikoje įrengiama ekonomiškesnė palyginti su garine — dūmų-dujų džiovykla linų šiaudeliams džiovinti.

Panevėžyje statoma nauja galinga linų gamykla. Ji pradėjo gauti įrengimus.

Su pradžia metų pranešame biznieriams, k a d Laisvės spaustuvė gali padaryti biznams kalendorius 1954 metams.

NAUJA DATA

ATIDĖJIMUI.

Rosenbergų Pasigailėjimui Sąskridžio

Sekmad., Gegužės 3

2 val. dieną

Randall's Island Stadium

Praeito Sekmadienio tikietai bus priimami.

Laikas Trumpėja—
Reikalas Didesnis!

ĮŽANGA $1.00
Visiem žemiau 16 metų
NEMOKAMAI.

New York Committee for Clemency for The Rosenbergs,
1050 — 6th Ave., N.Y.C.
LO. 4-9585

Philadelphia, Pa.

HELP WANTED—MALE

CABINET MAKERS. Able to build fine wooden cabinets from blue prints; working to close tolerances. Good pay; steady work; paid holidays and insurance. Apply or phone. HARRY A. PROCK CABINET CO., Rices Mill Rd., Glenside. **Turner 1200.**
(80-86)

LABORERS. For chemical manufacturing plant in North East Section. Married Men preferred. Must work any shift.
Phone JE. 3-1700.
ASK FOR MR. CARPINELLI.
(81-87)

BODY & FENDER MAN. 1st class. Experienced on all makes of General Motor cars. Steady work; good working conditions. Apply in person.
Frank Robinson
AUTO BODY WORKS
1711 Gillingham Street.
(82-88)

AUTO BODY AND FENDER MAN
To work on Commercial Truck repairs. Good working conditions. Sick benefits; Blue Cross and Blue Shield. Call
MR. RALPH PORSIA
KI. 5-6550.
(84-90)

COOKS. Experienced for first class restaurant. 5 day week. Steady employment; paid vacation. Apply or phone: BOOKBINDERS SEA FOOD HOUSE, 215 So. 15th Street.
KI. 5-0184.
(84-86)

AUTO MECHANICS. 1st class. Must be exp. on all phases. Our men can average $100 wk. and more. Yr. round. Steady empl. Good working conditions for right man. Phone—DE. 3-2293 for interview.
(84-90)

WOOD WORKERS. Experienced for kitchen Cabinet Plant. Steady work; good working conditions. Apply or phone. EXHIBIT CO., 739 So. 12th Street. PE. 5-7117 for interview.
(85-87)

TYPIST-CLERK. Experienced, good opportunity in large Midtown Office. Good starting salary. Pleasant working conditions. Company benefits. Phone: MR. LINDAUER. RI. 6-7455 for interview.
(85-91)

BAKER'S HELPERS
We need several married men between the ages of 25 and 40 for permanent positions in our organization. We offer security, $1.47 per hr., 5-day week. 8 hrs. per day. Overtime paid. Holiday pay. Night bonus & uniforms, in return for hard working, dependable employees. Applicants must be willing to work day or night hrs. & Sundays. Write or phone giving full details and qualifications.
VIRNELSON'S BAKERY, INC.
Formerly Mees' Bakery, Inc.
Hutchins & Thompson Sts.

AUTO BODY FENDER MAN
Experienced. Must be able to make estimates. Good opportunity, partnership. For the right man. No. investments. Call WA. 2-3056 for interview.
(86-88)

HELP WANTED FEMALE

SECRETARY-STENOGRAPHER
Accurate Typist. Some Experience. 35 hr. week. Center City. Pleasant surroundings and congenial co-workers. Firm of CPA'S. Apply or phone **Mr. Campbell.** WILLIAM E. HOWE & CO., Lincoln Liberty, Broad and Chestnut.
RI. 6-4220.
(85-91)

FILE CLERK. Relief Telephone Operator. Pleasant working conditions. 5 day week. Apply by letter only. **Mr. E. J. Howe.** HILL CHASE CO., Trenton Ave., & Ontario St., Philadelphia, Pa.
(81-87)

CHILD'S NURSE. Experience and references required. 2 children, ages 4 and 1. Sleep in, $40 week. Steady position to right woman. Phone — Midway 2-8870 for interview.
(84-90)

WOMAN or PRACTICAL NURSE. Experienced. Charge of 3 month old baby and 4 yr. old child. Light household duties. Sleep in. Own room and Bath. $30 week. Other help kept. References required. Phone **Welsh Valley 4-7465** for interview.
(84-86)

MALE and FEMALE

BAKER: Married Man Preferred. Must be first class. WIFE: for General cleaning for well know Children's Summer Camp. Excellent Salary; couple must be well qualified. Call KI. 6-1734, 3 to 5 for interview.
(85-87)

Business Service
FURNITURE REFINISHING AND REPAIRS. Estimates cheerfully given, no obligation.
FURNITURE CLINIC
6049 Walnut Street. GR. 4-6089
(80-86)

TYPIST
Genuine opportunity in branch office of large insurance company. Pleasant surroundings, modern office, central location. 5 day, 37½ hour week. Experienced preferred.
Woodlawn 3-3638.
(86-88)

New Yorko ir Apielinkės Žinios

Liberalai gal statys savo kandidatą

Tos partijos viršininkas New Yorke p. Adolf A. Berle pareiškė, kad jo partija gal neužgirs nei vieno demokratų ar republikonų partijų oficialaus kandidato į majorą.

Demokratų, menama, jie nori atsikratyti dėl Impellitterio administracijos nepopuliariškumo. Jie norėję susidėti su republikonais, bet Dewey'o uždėtas miestiečiams nuomų pakėlimas ir gręsiantis aukštesnis fėras juos atbaidęs.

Unijų komisijos vėl tarsis vienytis

Trys krautuvių ir sandėlių darbo srities unijos New Yorke sutiko, kad jų valdybos ir komitetai susirinks į Atlantic City gegužės 8-tą svarstyti planus tas unijas apvienyti.

Pradėjusiomis derybas yra: CIO United Retail, Wholesale and Department Store Unija; CIO Department Store Workers (vyriausia Macy krautuvės darbininkai), ir Distributive, Processing and Office Workers.

Bendrai tos visos susidėjusios unijos turėtų apie 135,000 darbininkų. O apvienijus spėkas, tikimasi, dar rastųsi dirvos unijai ir augti.

Dewey esąs pasiūlęs liberalams vietų

Mieste eina kalbos, kad gubernatorius Dewey norįs gauti liberalų partijos užgyrimą kongresmano Javits kandidatūros į miesto majorą. Liberalų lyderiai ginąsi su Dewey susipratimo neturinčiais. Tačiau kiti sako, kad republikonai užtikrina liberalams keliolika šiltų vietų už paramą Javits'ui, jeigu jis būtų išrinktas majoru.

Filmos--Teatrai

Apie filmą "Shane"

"Shane," Paramount studijoje gaminta technispalvė filma, pradėjo antrą savaitę Radio City Music Hall. Scenarijų parašė A. B. Guthrie, Jr., sekant Jack Schaeferio novelę. Gamintojas ir direktorius George Stevens su savo ekspertais, be abejo, įdėjo ir savųjų minčių.

Vadovaujančiose rolėse vaidina Alan Ladd, Jean Arthur ir Van Heflin, taipgi mažametis berniukas Brandon de Wilde.

Vaizduoja Amerikos pirmpat Civilio karo šeimą Alabamoje. Žemdirbiai, darbininkai įsikuria varganus ūkelius tarpkalniuose. Gi gretimai jų turi karčiamą ir krautuvę turtuolis, jų didžiausias priešas. Nuo prasigyvenančių ūkininkų jis atiminėja žemę ir ant jos užaugintą turtą, sakydamas, kad ta žemė buvusi jo. Nesiduodančius valdyti žudo.

Farmeriams apsiginti talkininku nežinia iš kur atsiranda Shane (Ladd). Jį myli farmeriai, jų pačios ir net vaikai. Jis ir visi geri žmonės, žinoma, padaryti pietiečiais. O visi plėšikai, blogdariai—yankiais.

Istorija mums sako, kad tos gadynės yankiai kovojo už vergijos panaikinimą. S.

Mitinge parodys tą "stebūklingą" stalą

Masiniame mitinge Rosenbergams gelbėti bus parodytas tas "stebūklingasis" stalas, kuris buvo vartojamas kaipo "parodymas" prieš Rosenbergus, kad juos galėtų nuteisti mirtin. Susirinkusieji galės jį matyti.

Buvęs atidėtas dėl lietaus praėjusį sekmadienį, mitingas įvyks šį sekmadienį gegužės 3-čią, toje pačioje vietoje—Randall's Island Stadium. Ir įžangos tikietai bus geri tie patys, kurie buvo praėjusiam sekmadieniui. Pradžia 2 val.

Važiuojant traukiniais į Stadiumą patogiausia yra New Yorke imti Lexington Ave. ekspresą iki 125th St. Ten prie 3rd Ave. gaunamas Randall's Island busas. Arba galima pėsčiam nueiti tiltu per apie 10 minučių.

Komitetas gins šeimą nuo deportavimo

Susidarė specialis komitetas ginti Carmen ir Manuel Fernandez nuo deportavimo. Fernandez, kovotojai prieš fašistą Ispanijos diktatorių Franco, tapo suimti balandžio 19-tą ir patalpinti Ellis Saloje, jų 12 metų sūnelis paliktas be tėvų.

Komitetas atsišaukė į visuomenę protestuoti prieš jų deportavimą. Protestus adresuoja Attorney General Herbert Brownell, Jr., Washington, D. C.

Šaukia apginti laikraštį

New Yorke išeinančio savaitraščio National Guardian direktoriai atsišaukė į visuomenę masiniai susirinkti į jų rengiama mitingą šį sekmadienį apgynimui laikraščio ir jo redaktoriaus. Redaktorius Cedric Belfrage šaukiamas ateiti į Neamerikinių Veiksmų Komitetą gegužės 4-tą.

Gegužės 3-čios vakarą įvyksiančio mitingo skelbimo šūkis yra: "Pagelbėkite išvyti Neamerikinį Komitetą iš New Yorko!" Pradžia 8:30. Įžanga $1 (įskaitant taksus). Vieta: Palm Garden, 305 W. 52nd St. (prie 8th Ave.), New Yorke.

Laikraštis išeidinėja nuo 1948 metų. Jis rėmė progresyvių kandidatus rinkimuose ir bendrai yra liberališkas, pažangus. Užtaria sveturgimius ir be paliovos ragina atsteigti taiką. Leidėjai skelbia, kad jis turi 58,000 skaitytojų. Norintiems karo toks laikraštis pradeda atrodyti pavojingu.

Vedėjas gaso stoties prie Belt Parkway ir Flatbush Ave., Brooklyne, tapo pašautas plėšikų kai jis nemokėjo atidaryti saugiosios spintos. Plėšikai manė, kad jis meluoja. Pašovę, iškraustę kišenes, plėšikai paspruko.

Auto nelaimėje ant Pulaski Skyway tapo užmušta chicagietė Anne M. Kiser, 31 m. Kitoj nelaimėje, Woodsidėje, sužeista Eloise Braewer, 42 metų.

RADIO CITY MUSIC HALL
Showplace of the Nation — Rockefeller Center

ALAN LADD • JEAN ARTHUR • VAN HEFLIN
in GEORGE STEVENS' Production of
"SHANE"
co-starring BRANDON DE WILDE and JACK PALANCE
color by TECHNICOLOR • A Paramount Picture
ON STAGE: "SALUDOS AMIGOS"—Gala new revue produced by Russell Markert, Rockettes, Corps de Ballet, Choral Ensemble and Symphony Orchestra directed by Raymond Paige.

Pasimatykime pas "Adomą su Ieva" Auditorijoje!

Aido Choro statysimoji scenoje Miko Petrausko linksma operetė "Adomas ir Ieva," taipgi dainų koncertas, įvyks jau šį sekmadienį, gegužės 3-čią. Vaidinimas prasidės 4 valandą. Įžanga $1.50 (taksai įskaityti).

Operetė statoma to žymaus lietuvių tautos muziko gimimo 80 metų sukakčiai paminėti. Tad ir didelė dalis programos susidės iš tų lietuviams taip brangių melodingų muzikos kūrinių.

Visi lietuviai, gerbiantieji Miką Petrauską, turės progą dar kartą pasigrožėti tais meno deimantais ir sykiu pagerbti jų kūrėją Petrauską. Pašvęskime šio sekmadienio popietį tam gražiam ir sau maloniam tikslui! Pakvieskime savo prietelius ir kaimynus pasidžiaugti dainomis ir linksmu veikalu.

Įvyks Liberty Auditorijoje, Atlantic Ave. ir 110th St., Richmond Hill, N. Y.

Kviečia būti Žilinskams išleisti bankiete

Komisija man sakė, kad gegužės 2-ros vakarą, Liberty Auditorijos Brown Room rengiamos Vincui ir Onai Žilinskams išleistuvės. Bet kiti žmonės, kurie sėdės už stalo bankiete, sako:

"Palinkėsime Žilinskams laimingai sugrįžti. Jeigu jau jiems yra reikalas ten važiuoti, lai važiuoja, bet, pasisvečiavę, turi sugrįžti. Nors žinome, kad jie bus naudingi ir ten, tačiau jie mums labai reikalingi čia."

Rankdarbių Parodai dovanos

Daiktais

K. Čereškienė, Brockton, Mass., 10 numegstų gražių dalykėlių.

Petro Kiziaučiaus žmona, Pittston, Pa., 10 numegstų gražių dalykėlių pagražinti maudynės kambariui ir virtuvei.

J. B. Marks iš San Leandro, Calif., 2 doilies ir 2 potholders, megstinius.

—:—

A. Kazlauskienė pridavė sąrašą, kuriame sužymėta sekamai:

Aukojo dovanų—Kenneth Joneliūnas, dar iš Lietuvos rankų darbo kilimą, staltiesę ir rankšluostį.

A. Gilmanienė—pačios darbo 7 prijuostes, 7 prištinukai su grąžmenomis ir dvi puotkeles.

E. Kasmočienė—mergaitei tinkamą suknelę, berniukui kelnaites.

Z. Kazokytė—du užvalkalus, dvi prijuostes.

Kazlausko sesuo—odinę piniginę, 4 kaklaraiščius, spilką, 15 apmegstų nosinių.

Mrs. Walmusienė—laikrodį (budnyką).

M. Tamelienė — ridikiulį (rankinuką), prijuostę ir skariukę.

J. Monika Kazlauskienė (iš Elmont, N. Y.)—1 saldainėms stiklinę, 2 uzboniukus, 1 aluminį bliūdą, 1 peleninę, 2 žvakides, 2 mėlynus stiklus, 2 cukrines ir 1 pienui stiklą.

—:—

M. Šmagorienė pridavė sąrašą aukojusių sekamai:

Olga Reinhardt, sponge tortą.

Šmagoris ir Petlitskienė—25 poras pačios megstų pirštinių.

A. Kalwait—dėžę visokių dalykėlių.

K. Žemaitis, Bronx, N. Y.—4 nosines.

J. Jasiūnas, Milford, Conn.—gražiai išdroštus (lietuviškus) medinius šaukštus.

M. Januškienė—1 paukštį ir 1 puotkelę, rankų darbo.

Joe Marmokas—gražiai padarytus 6 foot stools (benčiukus).

M. Kulikienė--10 shopping bags, taipgi smulkių dalykėlių dėl 'grab bag' ir pyragą.

O. Walmusienė—10 stiklų ir vazoną.

O. Depsienė—1 numegstą sijoną ir gražmenų.

O. Titanienė—dėžę puotkelių ir drabužiams pakabintuvių, dvi dėžes 'pin cushions' (27 gab.).

Alice Tamm — užuolaidų maudynei setą.

S. Sasna — 1 tuziną lininių rankšluosčių.

F. Mažylienė—1 pyragą ir svarą kavos.

A. Mikalaus — 1 'Lazy Susan' lėkštę, 1 porą sandalų, 1 'brassiere.'

O. Jakštienė — laikrodį, 'baby slippers,' kvėpalų, 1 gaidį, 3 'platters' ir vieną numegstą dalykėlį.

E. Kasmočienė — 1 pyragą, 2 prijuostes.

V. Bunkus — 1 virimui puodą.

Mary Kreivėnienė — 1 setą servetėlių ir lėlę.

M. Pakštienė, Kearny, N. J. — du gražius numegstus dalykėlius (center pieces).

Harrison, N. J. senukė — 10 puošnių spilkų ir 10 porų karolių.

A. Plioraitienė — 1 lininį rankšluostį.

E. Simonavičienė — 2 bonkas 'toilet water'.

Mrs. Goodwin — 2 sūrius.

—:—

Per Liliją aukojo sekamai:

S. ir V. Brusokai, Brooklyn, N. Y., pačių gamintą sūrį.

Geri brooklyniečiai, 1 bonką 'toilet water'.

Povilas, brooklynietis — setą, (plunksna, paišelis, peiliukas ir 'search light').

Elzbieta Kukėnas, Brooklyn, N. Y., kavai servizą ir 'Mexican Shawl'.

—:—

Pinigais

LLD 155 Moterų Kp., (per Helen Žilinskas) Worcester, Mass., $10.

LDS 13 kp., (per V. Globich) Richmond Hill, N. Y., $5.

Draugai, Jersey City, N. J., $2.

"Augustina", ir V. Kaminskienė, iš Binghamton, N. Y. (per V. ir B. Zmitraites) abi po $1.

A. Balčiūnas, Richmond Hill, N. Y., $1.

—:—

Per K. Petrikienę gauta sekamai :

Naujosios Anglijos Moterų (vardai tilpo aukščiau), $35.

Montello Moterų Klubo, $5.

Per V. Kvetkas, Cambridge, Mass, $5.

Phila. Moterų Klubas (per R. Merkienę), $5.

Zmitraitė, Johnson City, N. Y., $3.

Moterų sus. gauta, $2.35.

K. Petlickienė, Maspeth, N. Y., $2.

Viso gauta $57.35.

Kaip žinote, didžiuma iš viršminėtų dovanų yra rankų darbo dirbiniai. Viskas buvo gražiai padaryta ir puikiai dabino stalus. Malonu pranešti, kad neliko nieko ant stalų baigiantis parodai.

Širdingai dėkojame už puikias dovanas ir nuoširdų parėmimą.

Laisvės Administracija.

Kongresmanas užtarė rendauninkus

Kongresmanas Adam Clayton Powell pasirašęs pareiškimą, kad jis priešingas šalinimui Stricklandų šeimos iš Knickerbocker Village projekto.

Stricklandai buvo pirmoji negrų šeima įėjusi gyventi tame projekte, gyvuojančiame 18 metų, talpinančiame daug tūkstančių šeimų.

Kiek anksčiau kongresmanas Arthur Klein, valstijos senatorius Joseph Marro, assemblymanas Louis Di Salvio ir kaunsilmanas Robert Weisberger asmeniškai buvo nuvykę pas projekto viršininką Irving Broun. Jie bandė jį įtikinti, kad jis nevykdytų evikcijos.

Evikcijos buvo tikėtasi gegužės 1-mos rytą. Ir tą rytą buvo tikimasi Stricklandų bute daug svečių—giminių, kaimynų, draugų, — susirinkusių bendrai pusryčiauti. Tarpe tų buvo laukiama ir daugelio žymių visuomenininkų būti liūdytojais tos "demokratijos," kuri bando atimti butą iš padorios, švarios, inteligentiškos šeimos vien tiktai dėl to, kad tų žmonių odos spalva yra kitokia. **K-nas.**

PAIEŠKOJIMAS

Paieškau Jono Gužausko, mano švogerio; per ilgus metus gyveno Philadelphijoje. Iš Lietuvos paeina nuo Kauno, Šiaulių Apskr., Kuršėnų parap., iš Pakubilių urėdos. Prašau atsiliepti pačiam arba kas žinote kur jis randasi; praneškite man, būsiu dėkinga. Anelė Grigas, 2337 Webster Ave., E. Bronx 58, N. Y.

Taipgi paieškau Kostanto Mockevičio. Iš Kuršėnų miesto. Girdėjau kad turi parapiją Bostono apylinkėje. Prašau jo paties atsiliepti, arba kas žinote apie jį, malonėkite man pranešti. Anelė Wišinski (po vyru Moris), 2337 Webster Ave., Bronx 58, N. Y.

BLUE LIST
PL. 3-9302—653 Lexington (55th)
Domestic Help
New York's finest
Highest Wages
All Capacities

TONY'S
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
ANTANAS LEIMONAS
Savininkas
306 UNION AVENUE
Brooklyn, N. Y.
Gerai Patyręs Barberis

PRANEŠIMAI

C. BROOKLYN, N. Y.

LDS 46 kp. susirinkimas įvyks gegužės 6 d., 7:30 v. v., Liberty Auditorium, 110-06 Atlantic Ave., Richmond Hill.

Visi nariai dalyvaukite, nes reikės keletą svarbių reikalų aptarti.

Sekr.

(86-87)

BROOKLYN, N. Y.

LDS 1-mos kuopos susirinkimas įvyks antradienį, gegužės 5 d., 7:30 val vakare, Lietuvių Piliečių Klubo salėje, 280 Union Ave. Po susirinkimo K. Petrikienė skaitys Dr. J. F. Boriso parašytą paskaitą: "Žmonių Ligos ir Sveikata". Visi nariai kviečiami dalyvauti ir savo šeimos narius atsivesti, taipgi savo gimines ir pažįstamus pasikvieskite.

Valdyba.

(85-86)

BROOKLYN-RIDGEWOOD

L.D.S. 103 kuopos susirinkimas įvyks gegužės-May 5 d., pradžia 8-tą val. vak., Šapolo-Vaiginio salėje, 147 Thames St., Brooklyn.

Malonėkite visi būti susirinkime ir bandykit gauti naujų narių kuopai.

(85-86)

NEW YORK

REAL ESTATE

WHITESTONE, L. I.
Gerai budavotas, asbestos lubomis, 5 kambarių namas. Pilnas sklepas, naujas oil burner, garadžius, hardwood grindys. Daug ekstra priedų. Kaina tik $11,000.
TAIPGI
1 šeimai namas, su šaltu vandeniu kambariai, 2 karam garadžius. Party driveway. Gerame stovyje. Abu namai biznio zonoje, arti visų komunikacijų. Kaina $6,000. (Galite pirkti namus skyrium, arba kaipo vienas dalykas). Šaukite savininką:
Floral Park 3-8652
(85-89)

Business Opportunity
PARSIDUODA LUNCHEONETTES
Moderniškas, 5½ dienų, randa $60 į mėnesį, ilgas lysas. $700 savaitinė ieiga. Kaina $8,000.
Taipgi
Moderninis kampinis LUNCHEONETTE, 6 dienų. Renda $250. — 10 metų lysas. Įeiga $1,500. Kaina $15,000 (įnešant per pusę).
JACK SECUNDA, Inc.
233 W. 42nd St., N.Y.C., BR. 9-9247
(85-87)

ELMHURST, L. I. — 2 šeimų namas, puiki kaimynystė, arti viskko. Apartmentai: 1—4½, 1—6 kambarių. 1½ maudynės, dveji porčiai. Tile virtuvė ir maudynė. Pilnai moderniška. Du nauji refrigeratoriai, combination, screens, garu šildoma, aliejus. 2 karam garadžius. Didelės įeigos. Didelis vaisių sodas. Privatjnis savininkas. Šaukite dienomis po 3 P.M. ar sekmadieniais po 8 P.M.
BA. 9-2184
(86-88)

Dr. A. Petrika
DANTŲ GYDYTOJAS
221 South 4th Street
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 7-6868
VALANDOS:
9—12 ryte; 1—8 vakare
Penktadieniais uždaryta

Ar Tamsta jau gavai Laisvei naują skaitytoją? Jei ne, tai pasirūpink gauti.

PEIST LANE DRUGS, Inc.
405 So. 4th Street
Cor. Hewes St.
Brooklyn, N. Y.
Visoki vaistai, kosmetikai, kūdikiams reikmenys, įvairūs daiktėliai, ligonių kambariui reikmenys —už griežtai žemas kainas.
MAX PEIST, Ph. G.
Receptų Specialistai:
EDWIN LANE, Ph. G.
Tel. EV. 7-6233

MATTHEW A. BUYUS
(BUYAUSKAS)
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
426 Lafayette St.
Newark, 5, N. J.
MArket 2-5172

NEW YORK

HELP WANTED—FEMALE

REIKALINGA HAIRDRESSER
Gera—pilnai išsilavinusi padabinamo Operatorė. Nuolatinis darbas, 5 dienos, 40 valandų. Gera mokestis. Puikios darbo sąlygos. Kreipkitės:
ALEX BEAUTY SALON
105 E. 198 St., Bronx
Tel. FO. 4-8226
(86-92)

OPERATORĖS
Patyrusio prie fur mašinų. Dirbti prie odos dalykėlių. Nuolatinis darbas. Gera mokestis. Kreipkitės:
MARGO LEATHER NOVELTIES CO.
73 Liberty Ave., Brooklyn
DI. 2-4004.
(84-86)

REIKALINGOS PARDAVĖJOS KEPTUVĖJE
Nuolatinis darbas. Gera mokestis. Puikios darbo sąlygos. Kreipkitės:
FACKLER'S BAKERY
138-81 Francis Lewis Blvd.
(arti 241 St.)
Rosedale, Queens, N. Y.,
Tel. LA. 5-2451
(84-86)

REIKALINGOS OPERATORĖS
Patyrusios ant Singer mašinos. Dirbti prie pilnai užbaigiamo rūbų-suknelių. Nuolatinis darbas. Gera mokestis. Puikios darbo sąlygos. Kreipkitės:
ROSETTE DRESS
201 E. 126 St. (viršutinės lubos), Bronx, N. Y.
(85-89)

OPERATORĖS
Darbas prie paprastų suknelių $5.75 ir $6.75. Nuolatinis visų apskritų metų darbas. Gera mokestis. Kreipkitės:
STERLING DRESS
462 — 7th Ave., N. Y. C.
CH. 4-5374.
(85-87)

OPERATORĖS
Patyrusios ant Singer merrow mašinų, 40 valandų, 5 dienos. Linksmos darbo sąlygos. Kreipkitės:
Whitehouse Products
1 Joralemon St., 4th floor,
(Boro Hall), Brooklyn.
86-90)

FINGERWAVER
Patyrusi, pilna operatorė. Reikalinga gera plaukų dažytoja, dirbti gale savaičių. Puikiausi klientai. Gera alga. Kreipkitės:
Manhattan Beach Beauty Salon
112 West End Ave., Brooklyn
Tel. NI. 6-9251
(86-92)

REIKALINGA FINGERWAVER
Pilnai patyrusi operatorė. Nuolatinis darbas, 5 dienos. Valandos: 9:30 A.M.—6:30 P.M. Gera alga. Puikios darbo sąlygos. Kreipkitės:
2076 E. 177 St. (arti Olmstead), Bronx

REIKALINGA FINGERWAIVER
Patyrusi, pilna operatorė. Nuolatinis darbas. Gera alga. Geros darbo sąlygos. Kreipkitės:
Frank's Beauty Salon
92-11 — 37th Ave., Jackson Heights, L. I.
(86-88)

HELP WANTED MALE

REIKALINGI VYRAI
Patyrę Prie Surgical Instruments
Metro Surgical Instruments Co.
761 Metropolitan Ave., Brooklyn
EV. 8-7384
(86-88)

Virginia 9-6125
PETER GUSTAITIS, JR., M. D.
MODERNINĖS MAŠINOS VIDUJINIŲ LIGŲ TYRIMUI
2-3; 6-8 P. M. By Appointment
Except Thurs. & Holidays
87-20 85th Street
WOODHAVEN, L. I., N. Y.

PETRAS KAPISKAS
IR
VINCAS SODAITIS
Užlaiko puikų
BAR & GRILL
32 Ten Eyck St. Brooklyn, N. Y.
Telephone EVergreen 4-8174

New York Central firma skelbia įvedanti tūluose traukiniuose "nupigintas" restauruose kainas. Tačiau ir tos mažosios kainos nemažos: 70 už pusryčius, $1.40 už pietus, $1.50 už vakarienę.

Mirė Betty Acevedo, 2 metų, paskutinė iš trijų kūdikių, kuriuos motina nunuodijo žiurkėms nuodais ir pati jais nusinuodijo.

GARSINKITĖS LAISVĖJ